

vergadering **29**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 23 maart 2022

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
MEDEDELING VAN DE VOORZITTER	5
ACTUELE VRAAG van Immanuel De Reuse aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de kritiek van de Gezinsbond op de besparingen in het groeipakket	
ACTUELE VRAAG van Lise Vandecasteele aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de besparingen op de kinderbijslag	
ACTUELE VRAAG van Hannes Anaf aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de besparing op het groeipakket	5
ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de gezondheidsscreening van de Oekraïense vluchtelingen	
ACTUELE VRAAG van Maaïke De Rudder aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de vaccinatie van vluchtelingen uit Oekraïne	12
ACTUELE VRAAG van Ilse Malfroot aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de acties van de kinderopvangsector	
ACTUELE VRAAG van Celia Groothedde aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het groot personeelstekort in de kinderopvang	16
ACTUELE VRAAG van Kim De Witte aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de communicatiecampagne 'Lesgeven is alles geven'	23
ACTUELE VRAAG van Vera Jans aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over het risico op verlies van huursubsidie of huurpremie door het tijdstip van indexering van de huur	28
ACTUELE VRAAG van Wim Verheyden aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het grote aantal door De Lijn uitgeschreven boetes dat onbetaald blijft	32
ACTUELE VRAAG van Marius Meremans aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de nieuwe regelgeving rond e-steps	36
ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de interministeriële conferentie van 21 maart 2022 en het asymmetrisch arbeidsmarktbeleid	41
ACTUELE VRAAG van Maaïke De Vreese aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de uitbuiting van Oekraïense vluchtelingen	46

ONTWERP VAN DECREET tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs – 1122 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	50
Artikelsgewijze bespreking	58
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid – 1123 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	58
Artikelsgewijze bespreking	60
MOTIE van Hannes Anaf, Hannelore Goeman en Freya Van den Bossche tot uitoefening van het recht van onderzoek naar de wantoestanden in de kinderopvang – 1176 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2	
Samenstelling en benaming van de onderzoekscommissie	60
ONTWERP VAN DECREET tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs – 1122 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3	
Hoofdelijke stemming	61
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid – 1123 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	61
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	62
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	64
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	64

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Liesbeth Homans

– *De vergadering wordt geopend om 14.03 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Andries Gryffroy, Joris Nachtergaele, Joke Schauvliege: ambtsverplichtingen;

Chris Steenwegen: familieverplichtingen;

Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Jean-Jacques De Gucht, Tom De Meester, Hannelore Goeman, Karolien Grosemans, An Moerenhout, Freya Perdaens, Sarah Smeyers, Annabel Tavernier, Maurits Vande Reyde: gezondheidsredenen.

Minister Ben Weyts is eveneens verontschuldigd.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter: Ik deel u mee dat ik om 15.30 uur vertrek, want ik word verwacht in het Schotse parlement. Ik zal hier dan worden vervangen door de eerste ondervoorzitter.

ACTUELE VRAAG van Immanuel De Reuse aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de kritiek van de Gezinsbond op de besparingen in het groeipakket

ACTUELE VRAAG van Lise Vandecasteele aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de besparingen op de kinderbijslag

ACTUELE VRAAG van Hannes Anaf aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de besparing op het groeipakket

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Minister, vorig jaar kondigde u samen met uw coalitiepartners in de Vlaamse Regering aan dat u in besparingsmodus gaat. U halveerde de indexatie van het groeipakket van 2 naar 1 procent. De Gezinsbond was hier tegen en stond niet alleen in zijn kritiek. Die vond die besparing toen reeds, maar zeker nu met de exuberant stijgende energie- en voedselprijzen, onverdedigbaar. Nochtans zou deze regering iets doen voor onze gezinnen.

Door de stijgende inflatie dekt het basisbedrag van het groeipakket, dat 170 euro bedraagt, nu maar 45 procent meer van de minimale maandelijkse kosten per kind. Tot voor drie jaar was dit nog bijna 50 procent. De Gezinsbond berekende dat dit voor de gezinnen nu een minimale extra kost is van 208 euro per kind per jaar. Dat is boven op de stijgende prijzen. De bond vraagt dan ook dat u en de Vlaamse Regering ingrijpen. Er zijn twee zaken: alle niet-indexeringen van de voorbije jaren moeten ongedaan gemaakt worden en er moet werk worden gemaakt van de leeftijdstoelagen. Volgens de Gezinsbond, de belangenverdediger van onze gezinnen, zou zo de helft van de toenemende kosten voor ouder wordende kinderen worden gedekt. Ten slotte heeft men ook berekend

hoeveel het kost om een kind op te voeden, en dit per leeftijdscategorie. Idealiter zou het zo zijn dat het groeipakket de helft van deze kosten zou dekken.

Minister, mijn vraag is hoe u reageert op de kritiek van de Gezinsbond, en nog meer, wat u zult doen om onze gezinnen een oplossing aan te reiken. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, terwijl de gezinnen aan het panikeren zijn of aan het rekenen of ze alle facturen nog wel zullen kunnen blijven betalen, heeft de Vlaamse Regering beslist om 200 euro per kind kinderbijslag weg te besparen. Dat zal waarschijnlijk goed zijn voor de Vlaamse begroting, minister, maar ik kan u zeggen dat de gezinnen helemaal kopje-onder dreigen te gaan.

In september dachten jullie blijkbaar dat de levensduurte minder snel zou stijgen en vonden jullie dat het tijd was om te knippen in de index van de kinderbijslag. Maar die prijzen waren toen al aan het stijgen en zijn de laatste maanden helemaal door het dak aan te gaan. De energieprijzen exploderen. We betalen ons vandaag blauw aan de pomp en aan de kassa. De prijzen gaan vandaag met ongeveer 8 procent naar omhoog, maar de kinderbijslag gaat maar met 1 procent naar omhoog. Dat betekent minder warme jassen, minder deftige schoenen, meer lege brooddozen en minder schoolboeken. Dat wil iets zeggen, minister. De mensen hebben minder geld om uit te geven.

Als die prijzen stijgen, is het eigenlijk maar logisch dat de kinderbijslag, net zoals de lonen, mee stijgt. Vandaag zien we dat de kinderbijslag in Brussel en Wallonië wel mee de index volgt, maar in Vlaanderen niet. Wel, minister, voor mij is elk kind overal evenveel waard.

Ik vraag me af wat de splitsing van de kinderbijslag allemaal voor goeds heeft gebracht. Het lijkt wel de favoriete besparingspost van deze Vlaamse Regering. We hebben indexsprongen gezien, we hebben het stoppen van indexeringen gezien, van leeftijdsbijlagen en van de basisbedragen. We hebben gezien dat er wordt bespaard op nieuwe wezen, op schoolbonussen en op leeftijdstoelagen. Er is voor miljoenen euro's bespaard.

Minister, het is hoog tijd voor meer eenheid, maar ook voor het herwaarderen van de kinderbijslag. En dat wil zeggen: de index volgen zoals het moet, maar ook een compensatie voor de besparingen en de indexsprongen vanuit het verleden.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Minister, collega's, 'De middenklasse kreunt: armoede dreigt voor 1 op de 3 Belgen' kopt Knack deze week. Overal zien we de prijzen stijgen en onze gezinnen hebben het moeilijk. Minister, gelukkig is de federale overheid erin geslaagd om de koppeling van de index aan het loon rechtop te houden. Want we zien tijdens deze crisis nog maar eens wat voor een belangrijke buffer dat is voor zulke grote prijsschokken.

Maar hier in Vlaanderen, met dat groeipakket, gebeurt eigenlijk het tegenovergestelde, en eigenlijk al voor de derde keer. Eerst en vooral is men, bij de overgang van het federale systeem naar het Vlaamse systeem, gestopt met het behouden van de koppeling aan de gezondheidsindex en is men overgegaan naar een eenmalige indexering met 2 procent, elk jaar in september. De tweede keer werd de jaarlijkse verhoging van die 2 procent geschrapt voor de leeftijdsstoelagen en het hoogste basisbedrag voor grote gezinnen. En dan nu, in september vorig jaar, werd als klap op de vuurpijl de beslissing genomen om die

indexering van 2 procent structureel te halveren naar 1 procent per jaar. Daarbij hebt u alle voorstellen rond de Vlaamse Brede Heroverweging, voorstellen om extra te geven aan gezinnen die het echt nodig hadden, naast u neergelegd en gekozen voor die platte besparingsoefening van 2 naar 1 procent.

Minder, minder, minder, dat is blijkbaar de visie van deze Vlaamse Regering op de kinderbijslag. De kinderbijslag is effectief zowat de favoriete besparingspost van deze regering. Of zoals de Gezinsbond het heel treffend zegt: "Het groeipakket lijkt steeds meer een krimppakket te worden." De Gezinsbond berekende dat de Vlaamse Regering met al die ingrepen al 208 euro per jaar per kind heeft bespaard.

Collega's, we kunnen daar veel kritiek op geven en we hadden daar ook al kritiek op in september. Ik vind het immers een onbegrijpelijke beslissing. Maar op dat moment zaten we in een andere context dan nu: ondertussen is er een oorlog uitgebroken en zijn de prijzen door het dak aan het gaan. Wat toen een onbegrijpelijke beslissing was, is stilaan onverdedigbaar geworden. En er is niets mis met foute beslissingen recht te zetten als de context enorm is gewijzigd.

Minister, wilt u door deze gewijzigde context die besparing terugdraaien? En wilt u ook die koppeling aan de gezondheidsindex voor het kindergeld weer tot stand te brengen? (*Applaus bij Vooruit*)

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega's, collega Anaf, deze Vlaamse Regering heeft in 2020 beslist om 2 procent index toe te kennen aan het groeipakket en om in 2021 opnieuw 2 procent toe te kennen aan het groeipakket. Samen is dat 4 procent. En dat terwijl de inflatie in 2020 en 2021 samen 2,6 procent was. We hebben dus aan het groeipakket meer toegekend dan dat de inflatie was in 2020 en 2021.

U vraagt waarom men dat in het verleden niet heeft gedaan. Dat is omdat de Vlaamse gezinnen daar in het verleden beter van zijn geworden.

Mevrouw Vandecasteele, ik ben een beetje verbaasd over uw kritiek op het Vlaamse groeipakket. In vergelijking met de vroegere federale kinderbijslag maken vandaag twee keer zoveel kinderen, twee keer zoveel gezinnen gebruik van die sociale toeslagen. Twee keer zoveel. Dit Vlaamse groeipakket is twee keer zo sociaal als de vroegere federale kinderbijslag. Het is voor het versterken van de gezinnen dan ook een belangrijke inkomensaanvulling en het is, zeker ook voor kwetsbare gezinnen, een belangrijk element.

We hebben dat vorig jaar inderdaad met het oog op de begroting beslist. Dat was, collega Anaf, overigens een van de scenario's die ook in die Vlaamse Brede Heroverweging stond. Ja, daar stonden veel scenario's in wat het groeipakket betreft.

Eind februari heeft collega De Martelaer gevraagd wat ik zou doen. Ik heb toen gezegd dat de situatie wat mij betreft inderdaad veranderd is, dat iedereen dat kan zien, dat ik bij de begrotingsaanpassing een voorstel zal neerleggen voor de regering en dat we dat in de schoot van de regering zullen bespreken.

Ik ga daar niet met de fanfare op kop lopen. Dat is niet mijn stijl. Ik heb een voorstel. We zullen dat in de schoot van de regering bespreken. We zullen dan kijken wat de beslissingen daarover zijn. Maar op 22 februari heb ik inderdaad in een antwoord op een vraag van collega De Martelaer gezegd dat, wat mij betreft, de nieuwe situatie ons ook tot nieuwe beslissingen brengt. Maar we zullen dat in de schoot van de regering beslissen.

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Minister, uw voorzitter floot uw beslissing tot halvering van de indexatie al openlijk terug. Ik citeer hem: "CD&V legt dit dossier terug op tafel bij de komende begrotingscontrole". Hiermee is er natuurlijk nog niets verworven en is er vandaag nog niets verholpen voor onze gezinnen terwijl de facturen binnenkomen, terwijl ze geconfronteerd worden met stijgende prijzen. Ik denk dat uw voorzitter zo probeert om de disclaimer gezinspartij terug te eisen. Daarvoor zal hij inderdaad nog wat straffer uit zijn pijp moeten komen. Want minister, deze beslissing had inderdaad tot een direct gevolg dat de gezinnen die het reeds financieel moeilijk hadden – maar ook nu wordt inderdaad de middenklasse getroffen – het steeds moeilijker krijgen om in de noden en de behoeften van hun kinderen te kunnen voorzien. Dat is altijd zo als de levensduurte stijgt. Daarom is het inderdaad van groot belang dat er een koppeling is, die automatische indexatie aan de levensduurte. Wilt u dit inderdaad ook herbekijken en wilt u inderdaad die automatische koppeling van de index aan de levensduurte opnieuw in ogenschouw nemen? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, het is bijzonder pijnlijk dat u blijft denken dat het groeipakket twee keer zo sociaal is. We hebben ondertussen heel wat experten gehoord, heel wat hoorzittingen gehad. Die zeggen allemaal dat er nauwelijks een effect is op het armoederisico van de gezinnen. U zegt misschien dat we meer sociale toeslagen geven, maar ondertussen bespaart u op de leeftijdsbijslagen en is het finale verschil nihil. Het is niet socialer als u luistert naar de experten en het werkveld.

Maar minister, u moet ook een klein beetje serieus blijven. U komt hier nu zeggen dat u de indexering wilt rechtekken, maar die prijzen zijn niet vorige week plots beginnen te stijgen. Minister, u spreekt hier over indexering, maar de inflatie in december vorig jaar was al 5 procent. Toen u de index naar 1 procent gebracht had, was de inflatie al naar 5 procent aan het gaan. Dus die prijzen waren al aan het stijgen en nu zijn ze helemaal overkop aan het gaan. Opnieuw stellen we vast dat dat eerst in het lang en in het breed in de krant moet staan, voor u in actie schiet. U lijkt wel de minister van de krantenkoppen in plaats van de minister van Zorg en Welzijn. Wat u hier nu aankondigt is een eerste stap, maar het wordt eindelijk eens tijd om vooraan te lopen, minister, en om de kar te trekken. Want u blijft achter de feiten aanlopen. Daarom is mijn vraag om die index in te zetten en de indexsprongen ongedaan te maken en de gezinnen daarvoor te compenseren.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Minister, er lagen inderdaad scenario's op tafel om van 2 naar 1 procent te gaan, een indexering van het basisbedrag, maar wel om die 1 procent dan in extra sociale toeslagen te steken. Voor alle duidelijkheid: dat tweede deel vergeten en enkel die platte besparingsoperatie doen, dat hebt u helemaal zelf verzonnen. Ik zag maandag uw voorzitter en uzelf ook stoer tweeten dat de kinderbijslag weer de index moet volgen. Wat is dan uw antwoord aan de Gezinsbond en aan al die gezinnen die het moeilijk hebben? 'Weet je, we gaan dat in september op tafel leggen bij de begrotingsbesprekingen en we zien dat dan wel, ik ga daar nu nog niet op vooruitlopen.'

Dat is toch een totaal andere boodschap dan dat we hier tijdens de hele coronacrisis gehad hebben. Op een moment dat we extra geld moesten vrijmaken om de bedrijven te redden was dat terecht, want we hebben dat mee gesteund. Toen kon het wel. Dan kon het heel snel. Maar nu de gezinnen in de

problemen zitten klinkt het dat jullie in september tijdens de begrotingsbesprekingen eens gaan kijken wat jullie kunnen doen. Dat is redelijk hallucinant. Ik vraag me af welke voorstellen u dan gaat neerleggen. Zult u het enkel hebben over de stopzetting van de halvering van de indexatie of zult u ook terug naar de gezondheidsindex gaan? En bent u bereid om dat ook veel sneller te doen dan september? Want er is echt nood aan. (*Applaus bij Vooruit*)

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Mevrouw Vandecasteele, er is tot heden 0 euro bespaard op de leeftijdstoelagen. U zou moeten weten dat de eerste leeftijdstoelagen in het nieuwe groeipakket pas uitbetaald zouden moeten worden in 2025, wanneer de eerste kinderen die in het nieuwe groeipakket terechtgekomen zijn de leeftijdstoelage zouden moeten krijgen.

Ten gronde, collega's. Het groeipakket is voor ons ongelooflijk belangrijk. Het heeft twee doelstellingen: een tussenkomst in het onderhoud en de opvoeding van een kind én een hefboom tegen kinderarmoede. Naar aanleiding van de evaluatie vorig jaar hebben we in een resolutie gevraagd om te onderzoeken hoe kwetsbare gezinnen nog beter kunnen worden ondersteund door het groeipakket. Ik heb dat herhaald bij de begrotingsbesprekingen. Met de huidige inflatie zitten we inderdaad in een heel andere situatie dan een aantal maanden geleden. Waar de voorbije jaren de aanpassing van 2 procent hoger was dan de inflatie, zitten we nu in een andere situatie. Vanwege die andere situatie, collega's, denk ik dat het nodig is om op korte termijn na te gaan welke aanpassingen er kunnen gebeuren aan het groeipakket en voor ons is dat inderdaad ook op het vlak van de twee pijlers, namelijk én aan de index én aan de sociale toeslagen.

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Minister Beke, u bent minister van Welzijn, maar u bent ook lid van CD&V, de partij die zich de gezinspartij noemt. De federale kinderbijslag werd het Vlaamse groeipakket. En wat zien we? U bent gaan besparen: in plaats van 2 procent indexatie 1 procent. Sommigen zeggen dat het groeipakket echt een krimppakket geworden is. Wij, als Groen, maar ook vele armoedeorganisaties vragen u al lang om het systeem van de sociale toeslagen te verbeteren, door trappen in te brengen en het bedrag te verhogen. Wanneer gaat u echt werk maken van een sociaal gezins- en kinderbeleid? (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Ik maak mij ook wel zorgen over wat er op dit moment aan de gang is, omdat ik merk dat heel wat gezinnen het heel moeilijk hebben om facturen nog betaald te krijgen. We ondervinden het allemaal. Aan de pomp zijn de prijzen enorm gestegen. Onze energiefactuur gaat sterk omhoog.

Ik vond het wel kort door de bocht van mevrouw Vandecasteele, die zei dat nu niemand nog een winterjas zal kunnen kopen of dat de brooddozen nu helemaal leeg gaan zijn. Voor zulke uitspraken pas ik. Maar ik denk inderdaad, minister Beke, dat u binnen de regering toch eens moet kijken wat er eventueel extra kan gebeuren om onze gezinnen toch extra ondersteuning te geven. (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, ik denk inderdaad dat niet alleen gezinnen het vandaag moeilijk hebben door wat er in Oekraïne gebeurt. De inflatie geldt voor iedereen: gezinnen met kinderen, maar ook gezinnen zonder kinderen. Die geldt

ook voor werkgevers, die de bijkomende index moeten uitbetalen, waardoor dan onder andere de prijs van het brood stijgt. Dat zijn allemaal zaken die meespelen, collega's.

Als er dus wordt gekeken om daarin op te treden, dan moet men onder andere naar de werknemersgezinnen kijken. De Standaard heeft het over 'de olifant in de kamer in de energiesector'. Hoe meer sociaal tarief er in de energie wordt toegekend, hoe meer de middenklasse moet betalen voor die sociale toeslag. En dus, collega's, denk ik dat inderdaad in de totaliteit van alles en iedereen die getroffen wordt door Oekraïne en door de inflatie, het groeipakket uiteraard mee op tafel moet komen. Maar waar de factuur daarvan dan gaat komen en wie die gaat betalen? Daar zijn wij als de N-VA toch vragende partij om de totaliteit van alles te bekijken en er niet één ding uit te halen, waar je één stukje van de gezinnen misschien mee helpt, maar langs de andere kant gezinnen weer treft.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega Vandecasteele, ik zou een beetje meer respect willen vragen voor uw collega De Martelaer. Want in februari heeft zij aan mij gevraagd hoe ik daarnaar kijk. Ik heb toen gezegd dat we, wat mij betreft, bij de begrotingsaanpassing een voorstel zouden doen. Dat stond toen niet in de kranten. We hebben daar een interessante gedachtewisseling over gehad. En ik denk dat dat zo hoort, eerlijk gezegd. Ik weet dat er zijn die er misschien andere gedachten op na houden, maar ik vind: je brengt een dossier naar de regering, je vecht dat daar uit en dan communiceer je dat, en niet omgekeerd. Dat is dus wat we zullen doen. Ik ben blij met de tussenkomsten van collega's Saeys en Daniëls, die daar ook op die manier naar weten te kijken.

Maar laat ons toch een beetje eerlijk en correct zijn. U zegt dat het groeipakket een krimppakket geworden is. In het oude kinderbijslagsysteem kreeg men bij het eerste kind 93 euro. Nu krijgt men, in het nieuwe systeem, bijna 180 euro. Dat is volgens mij geen krimp, maar een groei. Over dat nieuwe groeipakket is bij de evaluatie in dit parlement, maar ook door het Planbureau en anderen, gezegd dat het een systeem is dat toekomstgericht is voor de gezinnen.

En op het ogenblik dat deze Vlaamse Regering gezegd heeft dat ze vast gaat indexeren, 2 procent per jaar, ook al is de inflatie maar 1 procent, toen heb ik hier de oppositie niet horen zeggen 'tiens, maar waarom zou u dat niet doen?' Toen heb ik daar niemand een vraag over horen stellen. Maar dat was voor deze Vlaamse Regering, en ook voor mijn partij, van een ontzettend groot belang om met die 2 procent vast te klikken.

Als men zegt dat die sociale toeslagen eigenlijk niet tellen, dan vind ik dat eigenlijk een slag in het gezicht van honderdduizenden kinderen. In de vroegere federale kinderbijslag waren er 150.000 kinderen die genoten van de federale kinderbijslag, de sociale toeslagen. Vandaag zijn dat 350.000 kinderen. En dan komen jullie zeggen dat het vroeger socialer was dan vandaag. Ga dat eens uitleggen aan die 200.000 kinderen die vandaag wel sociale toeslagen krijgen en die dat vroeger niet hadden.

Hetzelfde geldt wat die sociale toeslagen betreft. Wij hadden vorig jaar ook beslist dat er niet gemorreld werd aan de sociale toeslagen, aan de basis van 2 naar 1 procent. Er zijn er die zeggen dat ze toen al in september wisten dat de inflatie 5 procent zou zijn, maar daarvan zou ik graag wel eens de bewijzen op tafel gelegd willen zien. Toen wist niemand dat. Hier is een Vlaamse begroting opgemaakt – en dat geldt voor alle sectoren – op basis van de sociaal-economische paramaters die op dat ogenblik gekend waren. En ja, de situatie is veranderd vanwege energie, vanwege Oekraïne, vanwege Poetin. En dus moet u kijken wat de situatie vandaag is ten behoeve van de kinderen, en dat zullen wij

in de schoot van de Vlaamse Regering ook doen bij de bespreking van de begrotingsaanpassing. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Minister Beke, deze week de halvering van de indexering op het groeipakket, vorige week de drama's in de kinderdagverblijven, de woonzorgcentra, de miskleun van de aanpak bij het begin van de coronacrisis ... De lijst is eindeloos lang en allemaal zijn het bevoegdheden waarvoor u verantwoordelijk bent. En nu graait u nog eens met de halvering van de index in de zakken van onze gezinnen die het moeilijk hebben en geconfronteerd worden met steeds stijgende energieprijzen en stijgende levensduurte. Minister, dit is waarschijnlijk het dossier waarin u het gemakkelijkst de fouten kunt rechtzetten. Toon nu eindelijk eens daadkracht, toon nu eens moed. Keer deze besparingsmaatregel terug, zorg dat die indexsprongen ongedaan gemaakt worden en voer de automatische indexering alstublieft terug in. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, er moet wel overal heel veel tijd overgaan. U zegt nu dat, toen jullie beslisten om de kinderbijslag te indexeren met 1 procent in plaats van 2 procent, jullie nog niet wisten dat de prijzen zouden stijgen. Ondertussen zagen we de prijzen wel stijgen vanaf september 2021 en was de inflatie in december 2021 al 5 procent. Dat is veel meer dan de 1 procent indexering die u hebt doorgevoerd. We zijn ondertussen al maart 2022.

Minister, de gezinnen moeten vandaag elke dag die facturen betalen. Dat gaat hier wel om 200 euro, collega's. Dat betekent voor de gezinnen heel wat centen. En u komt hier nu beweren dat u socialer bent.

Minister, er is een indexsprong gebeurd in 2017, geen indexatie van het basisbedrag derde rang, geen indexatie van de leeftijdsbijslagen in het oude systeem. Het uitstel van de indexatie van maart naar september 2020 heeft centen gekost aan de Vlaamse Regering. Vandaag dekt het bedrag van de kinderbijslag slechts 45 procent van de kosten van de uitgaven die je voor een kind moet doen, in plaats van 50 procent voorheen. De mensen kunnen dus vandaag minder doen met de kinderbijslag dan 3 jaar geleden. De gezinnen gaan er vandaag wel degelijk op achteruit door deze Vlaamse Regering.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Minister, er zijn toch wel nog een aantal dingen. U blijft altijd herhalen dat er zoveel kinderen extra sociale toeslagen krijgen, maar u blijft daar blijkbaar niet bij vertellen dat uit de armoedetoets en ook later uit de evaluatie blijkt dat dat amper compenseert met de rang- en de leeftijdstoelage, als die zijn afgeschaft. Het blijkt dat er rond kinderarmoede amper verschil is ten opzichte van het vorige systeem. U kunt blijven goochelen met die cijfers, maar dat is gewoon niet correct. En dan bent u geagiteerd als we het hebben over het 'krimppakket'. Dat zijn niet onze woorden. Dat zijn de woorden van de Gezinsbond, die zeggen dat na al die besparingen die er gebeurd zijn met het groeipakket, het meer en meer een krimppakket wordt.

Ik kan me voorstellen dat u toch niet helemaal ongevoelig bent voor de uitspraken van de Gezinsbond. Maar meer fundamenteel, en ik heb het al tijdens mijn eerste vraag gezegd, kan men altijd foute beslissingen nemen. We zijn daar in september al op ingegaan maar wanneer de context dermate wijzigt, wanneer die prijzen zo hard stijgen, dan is het tijd om in te grijpen. Dat kon wel voor de economie, en terecht, tijdens corona. Doe het nu dan ook voor de gezinnen zodat

er snel een oplossing komt voor al die gezinnen die het moeilijk hebben. (*Applaus bij Vooruit*)

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de gezondheidsscreening van de Oekraïense vluchtelingen

ACTUELE VRAAG van Maaike De Rudder aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de vaccinatie van vluchtelingen uit Oekraïne

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, collega's, het is echt hartverwarmend om te zien hoe warm en gastvrij Vlaanderen de vluchtelingen uit Oekraïne verwelkomt en probeert te helpen. Die solidariteit heeft heel veel aspecten maar ik wil met u, minister, focussen op één aspect, meer bepaald het gezondheidsaspect.

U weet dat door de activering van die Europese richtlijn uit 2001 de vluchtelingen uit Oekraïne niet de normale procedure voor vluchtelingen volgen. Normaal is het zo dat men zich aanmeldt in het Klein Kasteeltje waar men ook een medische screening krijgt. Daarbij wordt gekeken of men tbc, mazelen, difterie, tetanus, kinkhoest of polio heeft maar dat gebeurt vandaag dus niet. Door het feit dat die Oekraïense vluchtelingen meteen in de Vlaamse samenleving terechtkomen, gebeurt die gezondheidsscreening niet. Dat is potentieel een probleem, zowel voor de vluchtelingen zelf en hun naasten als voor de Vlaamse gezondheidszorg. Dat is ook wat de rapporten van de Risk Assessment Group (RAG) en van de Risk Management Group (RMG) heel duidelijk in kaart hebben gebracht.

Voor tbc in Oekraïne is er een incidentie die tienmaal hoger is dan bij ons, minister. Het is het enige land in Europa waar polio nog circuleert. Voor mazelen kende het land in 2019 een uitbraak met 57.000 gevallen van besmetting. Difterie en tetanus zijn gerapporteerd in Oekraïne en voor covid had een maand geleden een op de drie een volledige vaccinatie en 1,5 procent een boosterprik. Die prik werd dan nog gegeven met behulp van vaccins die niet zijn goedgekeurd door het Europees Geneesmiddelenagentschap.

Minister, we staan ervoor, we moeten dit aanpakken en we moeten dat op een verstandige manier doen. De vraag is dus wat de Vlaamse Regering doet om die vluchtelingen, die mensen die ze opvangen, dus hun naasten, en de Vlaamse volksgezondheid te beschermen. Zult u beginnen te werken met een soort gezondheidsscreening?

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaike De Rudder (CD&V): Minister, vanochtend hoorden we op de radio opnieuw dat de coronabesmettingen nog altijd stijgen. We moeten daar rekening mee houden omdat we de komende dagen en weken met heel veel solidariteit heel wat vluchtelingen zullen opvangen. Maar natuurlijk zijn we ook bezorgd over de gezondheid van die mensen die naar hier komen en over onze eigen gezondheid. We willen een oplossing kunnen bieden om die mensen op een veilige manier te kunnen opvangen. Uit eerdere berichtgeving horen we dat inderdaad twee op drie vluchtelingen uit Oekraïne niet gevaccineerd zijn en dat baart ons toch wel zorgen. Oekraïne heeft ook de laagste vaccinatiegraad, slechts 35 procent is ingeënt. Dat percentage zouden we moeten kunnen optrekken om ervoor te zorgen dat die mensen hier in veilige omstandigheden kunnen verblijven.

Het agentschap Zorg en Gezondheid zal moeten instaan voor de communicatie met de lokale besturen. Op dit moment zijn er nog altijd vaccinatiecentra open maar heel wat vaccinatiecentra sluiten een dezer dagen de deuren. Die vluchtelingen hebben vaak moeten schuilen, met heel veel mensen samen en dicht op elkaar, en dat is toch een bezorgdheid voor de gastgezinnen die vandaag met heel veel solidariteit en openheid klaar staan om die mensen op te vangen. Zij zijn bezorgd wie ze bij hen in huis nemen, en of die mensen al dan niet gevaccineerd zijn. Minister, hoe zult u de vaccinatie van die vluchtelingen uit Oekraïne aanpakken?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega's, de problematiek is inderdaad daarnet helder geschetst. Normaal gezien worden vluchtelingen die naar ons land komen via Fedasil gescreend en gaan zij dan naar opvangplaatsen in ons land of in Vlaanderen.

Dat is in dit geval niet zo. Door het specifieke statuut kunnen ze rechtstreeks bij mensen thuis komen, wat we vandaag al zien gebeuren. Dat is de gastvrijheid waar u naar verwijst, maar die inderdaad ook risico's met zich meebrengt.

De cijfers die hier werden gehanteerd, zijn de juiste cijfers. Of het nu gaat over de vaccinaties tegen covid, tuberculose of polio, ze zorgen voor een aantal belangrijke uitdagingen. Uitdagingen die we moeten aangaan om de mensen die naar hier komen te beschermen, maar ook om onze eigen mensen te beschermen. Misschien vangen zij goedbedoeld mensen uit Oekraïne op, maar stellen ze zichzelf op die manier ook bloot aan mogelijke risico's. Daarom hebben we in de schoot van de Vlaamse Regering de nodige middelen ter beschikking gesteld om preventieve acties te doen op het vlak van screening en opvolging, van zowel tbc als mazelen, bof, rubella en polio. We zullen daarvoor een preventief aanbod doen. Het is geen verplichting, maar wel een sterk aanbevolen preventief aanbod. Dat doen we samen met de eerste lijn, de lokale actoren en de huisartsenkring, waarmee we ook in overleg zijn, om de mensen die naar hier komen en zich hier tijdelijk vestigen dat preventieve aanbod maximaal te kunnen geven.

Wat het mentale en psychosociale welzijn betreft, want ook dat is een belangrijk element, zullen we samen met de eerste lijn onder andere de centra algemeen welzijnswerk (CAW's) versterken, om op die manier ook proactief de psychosociale hulp en slachtofferhulp te kunnen organiseren. Dat is wat we in de schoot van de Vlaamse Regering hebben afgesproken, waarover we in overleg zijn met de huisartsenkringen en -vertegenwoordigers, om dat op het terrein ook goed mogelijk te maken.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Het is goed dat Vlaanderen de handschoen opneemt en dat er effectief aan wordt gewerkt. Ik denk dat het een heel moeilijke taak is, omdat de vluchtelingen nu niet allemaal collectief worden opgevangen, maar verspreid zitten. Het wordt dus een helse opdracht. Het is natuurlijk ook zo dat deze opdracht snel moet worden uitgevoerd, want elke dag die voorbijgaat, is een verloren dag.

Minister, ik had een heel specifieke vraag over de verplichte vaccinatie. In ons land is het zo dat je één vaccin moet krijgen voor de leeftijd van 18 maanden, en dat is het poliovaccin. De vraag is nu: wat gebeurt er wanneer uit die screening blijkt dat bepaalde vluchtelingen die al lang volwassen zijn, die vaccinatie niet hebben? In Brugge werd er een aantal jaren geleden een koppel veroordeeld tot een boete van 800 euro en 16 dagen cel omdat zij hun kind niet hadden gevaccineerd. Wat zal er nu gebeuren als wij in Vaccinnet, het programma waarin

de vaccins worden bijgehouden, zien dat niet werd voldaan aan die verplichte vaccinatie? Wie onderneemt er dan actie?

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaike De Rudder (CD&V): Ik ben ervan overtuigd dat we alles op alles moeten zetten om snel te kunnen schakelen. Een grote bezorgdheid die we vandaag hebben is natuurlijk ook de communicatie richting de lokale besturen. Ik hoop dat er vanuit het agentschap Zorg en Gezondheid toch op heel korte termijn een draaiboek zal komen voor de lokale besturen. Zodat, als mensen zich morgen komen aanmelden in hun gemeente, ze die mensen de nodige info kunnen geven. Ik ben er namelijk van overtuigd dat bijvoorbeeld heel wat Oekraïense vrouwen zich zorgen maken over hoe ze hun kind kunnen laten vaccineren, net omdat de vaccinatiegraad zo laag is. Hebben zij wel voldoende informatie over welke vaccins er bestaan? Om die mensen op de goede weg te kunnen zetten, hen te overtuigen en te sensibiliseren voor de vaccins die vandaag bestaan, dus ook het coronavaccin, moeten de lokale besturen die info dan natuurlijk al hebben

Op welke termijn kunnen we de lokale besturen bijkomende info geven om hen goed te kunnen informeren, alsook de vluchtelingen goed te kunnen sensibiliseren en de nodige info te kunnen geven?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Oekraïne legt inderdaad niet de beste cijfers voor als het gaat over vaccinatie. Het is heel belangrijk dat we inderdaad niet alleen die mensen, maar ook onze mensen maximaal beschermen. Ik vind het een hele goede zaak dat er zal worden samengewerkt met de huisartsenkringen en de lokale besturen, maar ik vroeg me af of al naar hen werd gecommuniceerd? Ik denk immers dat het toch een moeilijke taak zal worden, zeker ook omdat het vrijblijvend zal zijn, zoals u zelf zegt.

Hoe zal er gesensibiliseerd worden onder die Oekraïense vluchtelingen?

Want ja, die zijn natuurlijk onze taal ook niet machtig. Hoe gaan ze toegeleid worden naar een huisarts? Daar heb ik mijn vragen bij.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (Vooruit): Minister, mijn bezorgdheid gaat ook uit naar communicatie op twee niveaus. Ten eerste, hoe bereiken we met ons allen die mensen die hier toekomen en niet of onvoldoende gescreend zijn, niet of onvoldoende gevaccineerd zijn? Hoe zorgen we dat zij snel het aanbod kennen en daarop intekenen? Ten tweede, hoe zult u ervoor zorgen dat de lokale besturen worden gesterkt, ondersteund, om dit in handen te kunnen nemen op een snelle en afdoende manier?

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Aansluitend bij de vorige vragen, is het goed dat dit in het parlement uiteengezet wordt. Maar uit de signalen die ik de afgelopen dagen kreeg, is dat alvast niet duidelijk op het terrein, noch bij de lokale besturen, noch in de eerstelijnszones, noch bij de mensen in de zorg die het allemaal zullen moeten doen. Dat brengt mij eigenlijk bij mijn tweede bezorgdheid. Heel wat van die actoren zijn al overbevraagd. Als ik u hoor spreken over psychosociale ondersteuning, dan is het fantastisch dat daar extra geld voor wordt vrijgemaakt. Maar die mensen zijn er daarom niet per se om dat allemaal te doen. De huisartsen zitten al jaren op hun tandvlees. Hoe zult u aan die nood

tegemoetkomen? Hoe kan er extra capaciteit worden vrijgemaakt voor iets wat niet kan wachten?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega's, wat voor polio voor ons geldt, geldt voor iedereen. Een verplichte vaccinatie is een verplichte vaccinatie. Dat geldt dus ook voor de Oekraïners die naar hier komen. Zij vallen onder datzelfde principe. Dus moeten we hen zo snel mogelijk vaccineren.

De toeleiding gebeurt door de lokale besturen. De Vlaamse Regering heeft vorige week beslist om middelen ter beschikking te stellen om bij die toeleiding van Oekraïners die aankomen in onze steden en gemeenten te helpen, op vele vlakken: op het vlak van huisvesting en op sociaal vlak, op alle vlakken waar vragen zijn. Dat zal gebeuren door de lokale besturen. We zullen hen daarbij helpen. We zullen de manier waarop we werken, en het belang van een en ander, in het Oekraïens vertalen zodat het voor de lokale besturen en de actoren op het terrein meteen duidelijk is.

U weet dat Vlaanderen een taskforce heeft opgericht onder leiding van Jeroen Windey. Het is de bedoeling dat de taskforce mee de communicatie zal doen. Dat wil zeggen dat ze webinars zullen organiseren om iedereen zo goed mogelijk te informeren. We hebben daarover vanmorgen in de interministeriële conferentie gesproken. Er moeten afspraken met het federale niveau worden gemaakt ter zake om een en ander zo goed mogelijk te kanaliseren. Het zal, zoals u gezegd hebt, een hell of a job worden om deze klus te klaren.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Alle steun daarbij, minister. U hebt inderdaad geantwoord dat we een verplicht vaccin hebben, en ons aanbod is vrijblijvend. Dat is niet helemaal waar, die verplichting kan de hefboom zijn om mensen dat vrijblijvende aanbod te doen van covidvaccinatie en dergelijke. Ik zou ervoor willen pleiten dat we in onze communicatie zeggen dat het verplicht is, dat je in België voor polio verplicht gevaccineerd wordt. Dan heb je natuurlijk een heel goed aanknopingspunt om dat vrijblijvend aanbod dat Vlaanderen nu uitwerkt, ook effectief te doen.

Minister, ik denk dat iedereen het ermee eens is: laat ons dit snel en efficiënt doen, maar ook transparant. Ik zou het zeer nuttig vinden om op een website de geaggregeerde gegevens van Vaccinnet te kunnen opvolgen. Hoe zit het met het aanbieden en vinden van vaccinaties? Wie van de Oekraïners gaat erop in? Dat kan een belangrijk instrument zijn zowel voor de Oekraïners die hier terechtkomen als voor de rest van de bevolking. Hier moeten we echt werk van maken en we volgen dat dagelijks op.

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaïke De Rudder (CD&V): Voorzitter, minister, dank u voor de antwoorden. Het is duidelijk dat er nog heel wat uitdagingen op ons afkomen. Huisvesting, gezondheid, het is allemaal opgesomd. Gezondheid is een belangrijk aspect, weliswaar voor onszelf, maar ook voor de mensen die hiernaartoe komen.

Vandaar, denk ik, staan heel wat lokale besturen en heel veel gastgezinnen klaar om die vluchtelingen op te vangen, weliswaar hopelijk op een veilige manier. Daarom is het heel belangrijk dat we die duidelijkheid op korte termijn kunnen geven aan de lokale besturen, zodat zij opnieuw een belangrijke speler kunnen zijn om die mensen op een veilige manier wegwijs te maken en ze de nodige

ondersteuning te bieden. We moeten die mensen op een goede manier kunnen begeleiden en dat zullen we als lokale besturen zeker weer op ons nemen.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Ilse Malfroot aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de acties van de kinderopvangsector

ACTUELE VRAAG van Celia Groothedde aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het groot personeelstekort in de kinderopvang

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, de kinderopvang komt deze week op straat. Vrijdag plant de sector een actie in Gent, volgende week, op 1 april, in Brussel voor uw kabinet. Er zullen dus heel wat kinderdagverblijven zijn die die dagen gesloten zullen zijn, omdat ze willen deelnemen aan die actie, aan die staking. Natuurlijk zullen er ook kinderdagverblijven zijn die niet zullen sluiten en zo opvang zullen garanderen, maar ze zullen wel een signaal geven door ballonnen aan hun ramen en deuren te hangen.

Nu, de actie, minister, wordt gesteund door diverse organisaties: koepelorganisaties, vakbonden, experts, professoren en noem maar op. Het zijn heel wat mensen die ervan overtuigd zijn dat er binnen de kinderopvang heel wat moet veranderen. Waarom doen ze dit nu? Onlangs heeft er zich helaas een drama voltrokken in een kinderopvanginitiatief en dat heeft u aangezet tot het opstellen van een actieplan. Een van de punten in dat actieplan is dat u meer wilt inzetten op inspectie en handhaving. De sector gaat daar uiteraard mee akkoord, maar zegt ook dat alleen inzetten op inspectie, niet zal volstaan; er moet veel meer gebeuren binnen die kinderopvang. Met die 'veel meer' doelen ze op werken aan gelijke kansen, meer betaalbare kinderopvangplaatsen, het wegwerken van ongelijke subsidiëring, meer waardering voor hun werk, een hoger loon voor kinderbegeleiders en een bijstelling van die kind-begeleiderratio – nu 1 op 9 – naar beneden. Op die manier hopen ze te kunnen doen waarvoor zij betaald worden: zorgen voor kindjes, ons grootste bezit.

Vermoedelijk gaat u nu weer verwijzen naar het zesde Vlaams intersectoraal akkoord (VIA 6), maar ik hoop dat u dat niet gaat doen. Mijn vraag is heel kort. Welke nieuwe maatregelen plant u om tegemoet te komen aan de verzuchtingen van de sector? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, twee jaar geleden, ongeveer rond deze tijd, drong ik bij u aan op een hervorming van de kinderopvang. U deed er toen nog een beetje schamper over, maar het jaar nadien was het al duidelijker, want dan heb ik cijfers voorgelegd van vacatures in de kinderopvang: er hadden nog nooit zoveel vacatures opengestaan – vierduizend over heel 2020.

Het hele afgelopen jaar heeft de volledige kinderopvang naar hervorming gesnakt en daar ook luidkeels om gevraagd. Ouders roepen met hen mee. Uw antwoord, dat waren een aantal maatregelen. Er waren onder andere de zijinstromers in de kinderopvang. Daarvan heb ik u toen gezegd dat on-the-jobtraining, terwijl je al voor 8 à 9 kindjes moet zorgen, gewoon te veel is. Daarmee worden mensen de facto weggejaagd. Er is ook de braindrain geweest van minister Weyts. Het was een goede maatregel voor het kleuteronderwijs, om daar meer kinderbegeleiders te gaan inschakelen, maar heel nefast op een moment dat de kinderopvang het

al heel moeilijk heeft. Dan zijn er de coaches over wie u het altijd hebt, de 268 pedagogen van het jonge kind (PJK's), geloof ik. Zij moeten intussen al zoveel problemen oplossen – ze zijn met nog geen 300 voor meer dan 6000 kinderopvanginitiatieven –, dat het me niet zou verbazen als u hun zou vragen om de oorlog in Oekraïne te gaan oplossen.

Maar wat telt is het resultaat van het beleid, minister. Ik heb de cijfers opgevraagd. Dit jaar stonden er meer dan zesduizend vacatures open in de kinderopvang. Dat is een stijging van 54 procent op één jaar. Dat is een nieuw dieptepunt. Zowel werkgevers als werknemers hebben heel duidelijke eisen: een hervorming van de werkvloer en een hervorming van de opleiding, een professionalisering, en vooral een leefbaardere ratio. Neen, minister, dat zullen geen goedkope oplossingen zijn. Zult u die broodnodige investeringen in de kinderopvang doen, zodat hij eindelijk leefbaar wordt?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega Malfroot, het actieplan rond inspectie en handhaving is belangrijk, maar is niet alles. Dat hebt u gezegd, en ik kan u daarin bijtreden. Dat is inderdaad niet alles. Dat is ook de reden waarom ik vorig jaar met het toekomstplan 'Vroeg en nabij' ben gestart. Daarin vraag ik aan de verschillende stakeholders op het terrein om eens duurzaam na te denken over de toekomst van de kinderopvang. Hoe zien we dat nu? Hoe zien we dat nu in organisatie, in kwaliteit en in kwantiteit?

Intussen hebben we geïnvesteerd. En ja, ik zal dan toch iets over VIA6 (Vlaams intersectoraal akkoord) moeten zeggen. Mevrouw Groothedde, twee jaar geleden stond u hier ook. Toen zei u: 'Minister, een sociaal akkoord, dat is allemaal heel belangrijk. Maar u gaat dat toch niet alleen doen voor de ouderenzorg? U zult de kinderopvang toch niet vergeten, want de kinderopvang staat in de vuurlinie? Zij waren vaak de enigen die open zijn gebleven, terwijl heel ons land in lockdown was.' Ik heb toen, samen met de hele Vlaamse Regering, gezegd: 'Inderdaad, wij gaan voor een sociaal akkoord. En we zullen daar ook de kinderopvang in meenemen.' Als u denkt dat dat een eenvoudige oefening is geweest, dan kan ik u verzekeren dat dat geen eenvoudige oefening is geweest. Maar wij hebben dat wel gedaan. De koopkrachtmassa in de kinderopvang is met 4,5 procent gestegen. *(Opmerkingen van Celia Groothedde)*

Ik zie u grote ogen trekken, maar dat is wel een waarheid, mevrouw Groothedde. 4,5 procent is tien keer zoveel als wat u in de Federale Regering met de loonnorm van 0,4 procent koopkrachtverhoging voor de andere sectoren hebt gedaan. Ik denk dat dat een heel belangrijk signaal is geweest, om te zeggen dat wij de mensen in de kinderopvang absoluut waarderen. Net zoals de 185 miljoen euro die deze Vlaamse Regering heeft uitgetrokken tijdens corona, om ervoor te zorgen dat de kinderopvang kon openblijven.

Die fundamentele oefening moeten we wel eens maken – de Vlaamse Regering, maar ook de Federale Regering. De meeste partijen zitten wel ergens in een regering. We hebben allemaal veel verschillen. Maar we hebben allemaal een gemeenschappelijke ambitie: zorgen voor 80 procent werkgelegenheidsgraad. Dat moeten we mogelijk maken voor de kinderopvang. Daarom moeten we durven spreken over kwantiteit en kwaliteit. Als u zegt dat er zoveel duizenden vacatures openstaan, dan heeft dat in de eerste plaats te maken met het feit dat deze Vlaamse Regering investeert in zeventien duizend bijkomende plaatsen. Als je investeert in bijkomende plaatsen... *(Opmerkingen van Celia Groothedde)*

Ja, dat is wel waar, mevrouw Groothedde. Als je investeert in bijkomende plaatsen, wil dat zeggen ... *(Opmerkingen van Celia Groothedde)*

De voorzitter: Collega Groothedde, de minister heeft het woord.

Minister Wouter Beke: ... wil dat zeggen: in bijkomende mensen die werken in de kinderopvang. Dus dan heb je bijkomende vacatures nodig om dat in te vullen. Dat is een eerste belangrijk element. Wij investeren in zeventuizend bijkomende plaatsen, in hoofdzaak inkomensgerelateerd. Dat wil zeggen: kwalitatief. Het is voor het eerst dat een Vlaamse Regering zoveel investeert in kwalitatieve plaatsen. Wij doen vandaag een inspanning van 120 miljoen euro. Dat is een budgetstijging in één legislatuur met 23 procent.

Is dat voldoende? Neen. Is dat een belangrijke stap? Ja. Moeten we kijken naar de toekomst? Ja. Maar dan moeten we dat op alle vlakken doen en durven doen. Dan moeten we niet alleen kijken naar de instroom. Dan moeten we durven kijken naar de zijinstroom. Daar hebben we met de sociale partners een actieplan. Maar dan moeten we ook durven kijken naar de uitstroom. Dat zijn een aantal knoppen waarover wij hier niet kunnen beslissen, maar waar we op het federale niveau mee over moeten nadenken. Als ik uw partij hoor op het federale niveau, staat u daar meer op de rem dan op de gas. Dat helpt ons niet.

Ik steek dus de hand uit, mevrouw Groothedde, naar u en naar uw partij. Laat ons datgene wat noodzakelijk is mogelijk maken. De kinderopvang zal erbij geholpen zijn. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, u draait rond de pot. Dat is eigenlijk het enige wat u doet. U legt altijd heel veel uit maar komt eigenlijk niet met concrete oplossingen of met centen. Dat is nochtans wat we nodig hebben. Ik hoor u zeggen dat u zeventuizend extra plaatsen creëert. Begin eens met betaalbare kinderopvangplaatsen te creëren in trap 0 en trap 1. Ik ga daarop blijven terugkomen, want u negeert die trap 0 en trap 1 telkens. Wat u ook moet doen, is voorrang geven aan de plaatsen in trap 2B, om die te upgraden naar plaatsen in trap 2A. Want die mensen die al jarenlang werken in die sector, hebben die subsidies nodig. Zij hebben daar nood aan. U zegt: wij doen veel via VIA 6 en wij doen si en wij doen la. Maar zoveel gebeurt er toch niet, want anders zou die sector niet op straat komen. Als ze zo tevreden zouden zijn met al die financiële inspanningen, met al die koopkrachtverhogingen die u hebt gelanceerd, dan zouden ze niet op straat komen.

Ik denk dus, minister, dat u het probleem nog altijd niet begrijpt. Ik heb dus een concrete vraag. Welke extra financiële middelen gaat u voorzien? Hoe gaat u voorrang geven aan die lagere trappen om die te verhogen? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, u wijst naar anderen. De Vlaamse Regering wil altijd meer bevoegdheden. Wel, u hebt de bevoegdheid. (*Celia Groothedde toont een A3-blad met een grafiek.*)

Dit is wat u gemiddeld investeert in kinderopvang. België staat er ook bij. In de Franse Gemeenschap heeft men nog minder kinderen per begeleider. Die investeringen bedragen, als er dan toch naar Scandinavië moet worden gekeken, vier keer minder dan Finland, vijf keer minder dan Noorwegen, zeven keer minder dan IJsland en bijna acht keer minder dan Zweden. Dat is de kwalitatieve kinderopvang van de Scandinavische landen waar u het over hebt. Dat wordt daarin geïnvesteerd.

U hebt het over VIA 6. Voor iemand met tien jaar ervaring geeft VIA 6 14 euro opslag. Daarmee houdt men niemand in de kinderopvang. Waarmee wel? Met minder kindjes per persoon, met een goede opleiding, met een beleving op de werkvloer waarbij mensen die veertig jaar hetzelfde werk moeten doen worden beloond voor hun inspanningen. Dat is heel erg belangrijk, want drie op de vier gezinnen in de Vlaamse Gemeenschap maken gebruik van kinderopvang. En dan hebt u die dure noodmaatregelen van 185 miljoen euro tijdens de covidcrisis niet nodig, want dan zal uw kinderopvang stevig staan. Nogmaals: gaat u de nodige investeringen doen? Want u kunt het en het is uw bevoegdheid. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, dat er in de kinderopvang een aantal zaken onder de loep genomen moeten worden, is wel duidelijk, denk ik. Dat is ook de reden, collega's, waarom we binnenkort in de commissie Welzijn hoorzittingen organiseren over dit thema, waarnaar ik uiteraard uitkijk.

Ik vind wel dat het debat eerlijk gevoerd moet worden. Collega Groothedde, u haalt er echt dingen uit. U ontkent VIA 6. U ontkent extra middelen. U ontkent extra plaatsen. U ontkent dat allemaal. *(Opmerkingen van Celia Groothedde)*

Dat is gewoon niet correct. Dat is ook niet correct naar de mensen in de kinderopvang. Als u hier verwijst naar de Scandinavische landen, hoop ik dat uw partij inzake de werkzaamheidsgraad en de werkloosheidsmaatregelen ook naar die landen kijkt. Gaat uw partij de werkloosheid afschaffen in de tijd om op die manier middelen vrij te maken? Ik denk het niet.

Ik sluit af, voorzitter. Minister, in september kondigde u het toekomstplan voor de kinderopvang aan. Ik heb een concrete vraag. Hoeveel staan we met dat plan? Wanneer mogen we dat verwachten?

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, ik denk dat het hoog tijd is dat u uit uw ivoren toren komt, naar de basis komt en luistert naar de mensen uit de kinderopvang. Ik hoop dat u volgende week bij die acties in Gent en Brussel aanwezig zult zijn om eens te luisteren naar wat er op het terrein speelt. Want als ik u hoor zeggen, minister, dat u met VIA 6 een belangrijk signaal geeft van het waarderen en herwaarderen van de sector, waarom komt heel die sector dan vandaag op straat? U kunt niet blijven hangen bij dat VIA 6. U hebt daar een stap vooruit gezet, maar er zijn vandaag meerdere stappen nodig.

Daarnaast zijn het niet enkel de kinderverzorgsters zelf, er is vandaag een consortium van experts, koepels en vakbonden die letterlijk zeggen dat er al jarenlang heel wat pijnpunten door de sector naar voren worden gebracht en dat zij het spijtig vinden dat er vandaag gefocust wordt op inspectie en handhaving terwijl het verder moet gaan.

Zij vragen heel concreet, met zeven actiepunten, om dingen te wijzigen in de kinderopvang, onder andere betere loon- en arbeidsvoorwaarden, onder andere een betere kindratio. Mijn vraag is heel concreet: wat is uw reactie op het actieplan dat dit consortium naar voren brengt?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Dat er heel wat noden in de kinderopvangsector zijn, daar zijn we het allemaal wel over eens, denk ik. We gaan daar in de nabije toekomst ook een stevig debat over hebben. Het feit dat er problemen zijn met

de gelijkschakeling van subsidiëring: dat is iets dat al jaren meegaat. En het klopt dat er een enorm verschil in zit, als we kijken naar trap 1, trap 2, trap 3. Mensen uit trap 1 hebben gewoon een basissubsidie, waarmee ze eigenlijk het hoofd niet boven water kunnen houden. Tussen trap 2B en trap 2A zit er zoveel verschil tussen de personeelslonen, dat er vaak een uitstroom is om ergens anders te gaan werken waar het voordeliger is.

Het groeipad dat vooropgesteld werd, moet dus zo snel mogelijk uitgevoerd worden. Mensen die hetzelfde werk doen, moeten dat ook voor hetzelfde loon kunnen doen.

Ik heb nog één bijkomende vraag. Aangezien we het toch ook moeilijk hebben om kinderbegeleiders te vinden was ervoor geopteerd om eventueel ook medewerkers in te schakelen voor logistieke taken. Mijn vraag is of die piste ook nog op tafel ligt.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Minister, de alarmkreten uit de kinderopvang zijn niet nieuw, ze klinken alleen harder en harder. Het is echt opvallend hoe fel de mensen uit de kinderopvangsector beginnen te reageren. Het is ook niet voor niets dat men zelfs wil gaan staken. Dat is een stap die ze in de kinderopvang niet snel zetten, omdat ze zo toegewijd zijn aan de zorg voor die kinderen.

Het antwoord dat u telkens geeft, verwijst altijd weer naar VIA 6. Nogmaals, ik vind dat een goed akkoord, maar het probleem is dat de mensen die op straat gaan komen, ook weten dat VIA 6 er is. Ze komen op straat omdat ze vinden dat VIA 6 niet ver genoeg gaat, omdat men in de kinderopvangsector echt in de problemen zit en omdat het echt niet meer kan om met acht of negen kindjes per begeleider te zitten, enzovoort. Er zijn een heel aantal terechte eisen die gesteld worden.

U bent gestart met 'Vroeg en nabij'. Dat zijn werkgroepen waar nagedacht wordt over de lange termijn. Ik denk dat het belangrijk is dat dat gebeurt, maar verwacht u daar deze legislatuur nog niets concreet van? Gaat er nog iets komen, deze legislatuur? Of houdt u het deze legislatuur sowieso bij VIA 6, en zal het voor volgende legislatuur zijn?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Collega's, kinderopvang is een heel complex verhaal. Kinderopvang is ook heel divers, en we verwachten er allemaal ook heel veel van. We verwachten dat er voldoende kinderopvang is, en dat hij kwalitatief is. Ouders verwachten dat hij dicht bij huis is, we verwachten flexibele uren, en dat het betaalbaar is, en zo verder. De verwachtingen vanuit de maatschappij naar die sector zijn immens. Ik denk dat we dat ook mogen zeggen.

De voorbije jaren zijn er, op verschillende van die domeinen, al heel wat inspanningen gebeurd. We gaan dat moeten verderzetten. De sector stelt nu zelf een aantal vragen, en doet een aantal voorstellen. Minister, ik denk dat het belangrijk is om daarnaar te luisteren: naar uitbaters, naar kinderbegeleiders, en vanzelfsprekend ook naar ouders.

U hebt eerder al aangekondigd dat het agentschap bezig is met een evaluatie van het decreet Voorschoolse Kinderopvang. Minister, mijn vraag is: wie wordt daarbij betrokken, en wat is daarvan de timing?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega's, de kinderopvang speelt in onze samenleving een belangrijke rol. Als er verwezen wordt naar andere landen, dan denk ik dat we alle componenten van die andere landen moeten meenemen. Dat geldt ook voor andere regio's, ten andere. Ik zie dat men soms aan cherrypicking doet, en dat is geen eerlijk debat, denk ik.

Het kan dan gaan over hoe het zit met de arbeidsmarkt, met werkloosheidsbeperking in de tijd, maar het kan bijvoorbeeld ook gaan over hoe men de eerste duizend dagen voor een kind organiseert. Die zijn van een ontzettend groot belang. Wij zijn met Vlaanderen kampioen in het aantal plaatsen. Als u zegt dat u eigenlijk niet zoveel plaatsen wilt hebben in de kinderopvang, dan is het veel gemakkelijker om die ratio naar beneden te halen. Dat is dan niet zo moeilijk. Maar dan moeten we ook de consequentie daarvan durven noemen. Dan moeten we aan alle ouders, alle papa's en mama's die hun kind vandaag naar de kinderopvang brengen, zeggen dat dit eigenlijk niet gepast is. Dat is dan de consequentie daarvan.

Ik vind kwaliteitsvolle kinderopvang ook belangrijk. Als er vandaag vacatures openstaan, is dat niet omdat de Vlaamse overheid zegt dat wij niet willen investeren in de kinderopvang, maar dan is het omdat onze arbeidsmarkt er in belangrijke mate niet op georiënteerd is. Dat is een belangrijk debat. In het VESOC-overleg is kinderopvang een van de elementen die daar vandaag op tafel liggen. Dus laat ons daar een eerlijk debat over voeren.

Dat is wat ik vorig jaar gestart ben met het toekomstplan kinderopvang 'Vroeg en nabij', dit om te zeggen hoe we kinderopvang in de toekomst zien. Laat ons daar maar eens een echt maatschappelijk debat over voeren. Ik zie dat velen zeggen wat ze allemaal willen, maar de consequenties daarvan niet willen nemen. We kunnen wel zeggen dat we heel veel kwaliteitsvolle mensen in de kinderopvang willen. Iedereen zou dat willen. Maar als onze arbeidsmarkt dat niet kan volgen, dan staan we daar. Dan is er een keuze tussen ofwel het afbouwen van de capaciteit op een aantal plaatsen, ofwel moeten we kijken of het niet op een andere manier durven en kunnen organiseren. Dat debat zijn we vorig jaar gestart. Ik hoop dat we dat in alle openheid kunnen voeren. Collega Anaf, we zullen zien wat daarvan de conclusies zijn en hoe we daar verder in de toekomst mee moeten omgaan.

Wat de groeipaden betreft: ja, dat is belangrijk. Wij hebben daar deze legislatuur en ook vorige legislatuur al een aantal stappen in gezet. Ik denk dat we al vijf achtste van het traject gelopen zijn. Dat is nog niet helemaal, dat klopt, maar we hebben al wel belangrijke stappen gezet. Dat is 10 miljoen euro per trap. Dat is 80 tot 90 miljoen euro als je dat in zijn geheel wilt doen. Als we dat daarin willen investeren kunnen we dat niet in andere dingen investeren. Daar zou het echte debat over moeten gaan. Mevrouw Groothedde, vinden we het belangrijk dat er een werkgelegenheidsgraad van 80 procent is? Vinden we dat belangrijk of vinden we dat niet belangrijk? Als u zegt dat u dat niet belangrijk vindt, oké, dan is dat een standpunt dat u kunt innemen. Dat gaat dan in tegen het standpunt van uw partij in de Federale Regering, maar dan nemen we daar afstand van. *(Opmerkingen van Celia Groothedde)*

Als we zeggen dat dat wel belangrijk is, dan moeten we durven inzetten op capaciteit, kwaliteit en een arbeidsmarkt die vandaag al oververhit is. Dat is het trilemma waar we voor staan. Dat de arbeidsmarkt vandaag al oververhit is, zien we in de kinderopvang. Ik ga niet ontkennen dat er geen vacatures zijn in de kinderopvang, net zoals er heel veel vacatures zijn in de ziekenhuizen en in andere sectoren. Dan moeten we ook eens durven spreken over het zorgmodel. U knikt neen, en dat is omdat u het fundamentele debat eigenlijk niet durft

aangaan. Ik heb u al verschillende keren uitgedaagd om het daar eens over te hebben en dan blijft u afkomen met een hoop slogans.

Als we zien dat we bijvoorbeeld het grootste aantal verpleegkundigen in ons land hebben en toch grote tekorten hebben, dan gaat dat ook over de vraag hoe we in ons land een en ander organiseren. Dat is de zaak van de arbeidsmarkt. Hoe gaan we onze arbeidsmarkt organiseren voor mensen die daar rechtstreeks in moeten worden tewerkgesteld, maar ook voor alle anderen die gebruik willen maken van de kinderopvang om in een andere sectoren te gaan werken?

Mevrouw Vandecasteele, u stelt mij de vraag of ik nog ooit in de kinderopvang kom. Wel ja, ik ben maandagavond in een kinderopvanginitiatief geweest. Ik heb intussen ook gesproken met verschillende mensen die deel uitmaken van het consortium. Zij hebben de vraag gericht aan de Vlaamse Regering. Ik neem dus aan dat we vanuit de Vlaamse Regering er ook een antwoord op zullen geven. Verschillende van deze mensen hebben ook wel VIA 6 ondertekend. Dus doen alsof VIA 6 niet bestaat, is eigenlijk oneerlijk. *(Opmerkingen van Lise Vandecasteele)*

Doen alsof 120 miljoen euro aan investeringen vanuit Vlaanderen in de kinderopvang niet bestaat, is niet eerlijk. Dat is een groei van 23 procent. Is dat voldoende? Mevrouw Vandecasteele, een minister van Welzijn zal nooit een 'minister van voldoende' zijn. Vorige week hebben we het gehad over de gehandicapten en de wachtlijst voor personen met een handicap. We hebben het gehad over de ouderenzorg. We hebben het nu gehad over de kinderbijslag. Daarstraks hadden we het over het groeipakket. Er zijn ongelofelijk veel noden. Met een investering van 2,5 miljard euro groei in de begroting rond zorg en welzijn probeert deze Vlaamse Regering aan al die noden wel een antwoord te geven.

Mevrouw Vandecasteele, ik sluit af. Ik was maandagavond op bezoek in een kinderopvanginitiatief dat nieuw is gestart, met onthaalouders en heel specifiek gericht op eenoudergezinnen en kwetsbare groepen. Ik sprak met de medewerkers daar. Weet u wat zij tegen mij zeiden? Ze zeiden: 'Minister, het doet ons ongelooflijk pijn in het hart om te zien hoe de kinderopvang de voorbije weken werd afgeschilderd. Precies alsof de 25.000 mensen die er werken allemaal kindermoordenaars zijn. Precies alsof datgene wat wij elke dag doen, er niet toe doet.'

U denkt misschien dat zij geen flitsen opnemen ... *(Opmerkingen van Lise Vandecasteele)*

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele, minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: U denkt misschien dat zij geen flitsen opnemen van de tussenkomsten in dit Vlaams Parlement, maar dat is wél zo. *(Opmerkingen van Jeremie Vaneckhout)*

En zij hebben mij één ding gevraagd en dat is het volgende: 'Wees onze stem, wees onze vertolker. Wij doen elke dag ons werk voor 100.000 kinderen met 25.000 mensen, vol enthousiasme, met een groot hart, met een groot engagement en heel veel goesting. Maar wij worden vandaag afgeschilderd op een manier die het vertrouwen van die ouders schaadt. Want zij stellen de vraag: is het hier wel veilig, kan dat wel, mag dat wel?' Ze hebben mij gevraagd om die stem hier vandaag in het parlement te vertolken. *(Applaus bij CD&V)*

Lise Vandecasteele (PVDA): Ik heb het nooit over kindermoordenaars ... *(De microfoon van Lise Vandecasteele wordt uitgeschakeld)*

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, ik heb geen oplossingen gehoord, integendeel. Ik heb geen oplossing gehoord om die ongelijke lonen weg te werken, om die ongelijke subsidies weg te werken. Ik heb geen oplossing gehoord om meer financiële leefbaarheid te kunnen geven aan de uitbaters van kinderdagverblijven. En ik heb al zeker geen maatregelen gehoord om die te hoge kindratio waarover het hier gaat, weg te werken. Integendeel, want wat u zult doen, is nog meer problemen creëren. U zult ervoor zorgen dat nog meer kinderdagverblijven zullen stoppen. U zult die uitstroom nog verhogen. Dat is wat u zult doen.

Ik vind het eigenlijk heel straf wat u hier zegt. U steekt eigenlijk – u zegt het niet, maar u doet het – uw middelvinger op naar de sector die dag in dag uit zo hard werkt. Minister, voor het Vlaams Belang wordt het tijd dat u toch eens nadenkt over uw eigen positie, dat u eens in vraag stelt of u wel de juiste man op de juiste plaats bent. En ik denk van niet. Neem uw verantwoordelijkheid en trek uw conclusies. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): U vraagt om het over kwaliteit hebben. Ik heb het over niets dan kwaliteit gehad. U hebt de ratio niet verlaagd, u hebt de opleiding niet hervormd, u hebt de onhoudbare werkvloer nog altijd niet hervormd. U doet alsof het kiezen is tussen kwaliteit en kwantiteit. Ik zal u het echte dilemma vertellen: ofwel kiest de Vlaamse Regering voor goedkope kinderopvang zoals vandaag, ofwel laat ze de prijs betalen door ouders, kindjes of kinderbegeleiders. En op dit moment schuift u de prijs door naar alle drie.

U wilt de stem van de sector vertolken? Oké. Hier: 'Vanochtend stond de begeleidster alleen voor veertien kindjes. Ze barstte in tranen uit omdat ze het niet meer aankan. Het bestuur weet van het probleem, maar er wordt geen enkele structurele oplossing geboden.' 'Ik ben teamcoach in een kinderdagverblijf. Meer plaatsen zijn zeker nodig, maar we vinden niet eens mensen om het werk te doen. We moeten nog meer kinderen opvangen voor nog meer werk. Het is erger dan erg. Onhoudbaar. Ons systeem stuikt ineen.' Dat is de stem van de kinderopvang, minister. U kunt kiezen of u die volgt. *(Applaus bij Groen en Vooruit)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Kim De Witte aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de communicatiecampagne 'Lesgeven is alles geven'

De voorzitter: Minister Weyts is verontschuldigd wegens corona en wordt vervangen door minister Diependaele.

De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Voorzitter, collega's, 'Goedemorgen, wilt u voor de klas staan?', dat is wat de directeur van een basisschool in Antwerpen deze week aan de schoolpoort vraagt aan alle ouders. Zover zijn we gekomen, collega's, dat na de zijinstromers, na de gepensioneerden, na de studenten, nu ook de ouders worden gemobiliseerd om voor de klas te staan.

Minister, het lerarentekort is schrijnend. We weten het. Helaas gaat het de komende weken en maanden nog erger worden want door de oorlog in Oekraïne

komen er heel veel vluchtelingen – waaronder kinderen – bij, volgens de voorspelling tot 60.000. Collega's, dat is een volledig schooljaar dat erbij komt. Natuurlijk moeten wij die kinderen opvangen. Daarover is geen enkele twijfel van mijn fractie. We moeten hen ook onderwijs geven.

Minister, tegelijk moeten we ervoor zorgen dat de leerkrachten die er nu zijn niet nog meer uitvallen. Minister van Onderwijs Ben Weyts lanceert een imago-campagne. Ik heb de affiches gezien. Daarop staat: 'Lesgeven is alles geven'. Het is een mooie affiche. Het werkveld wordt ook betrokken. Dat vinden wij goed, maar het werkveld, het onderwijsveld vraagt natuurlijk meer dan alleen een imagocampagne. Zij zeggen dat we ervoor moeten zorgen dat er meer leerkrachten bij komen, maar dat we ook de leerkrachten die er al zijn, behouden. Momenteel verlaat een op de drie van de startende leerkrachten het onderwijs binnen de vijf jaar. Een derde van de leerkrachten zit in de gevarezone van burn-out. De situatie is dus ernstig.

Minister, wat gaat u concreet doen om ervoor te zorgen dat de leerkrachten niet nog meer verzuipen met het werk dat erbij komt?

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Dank u wel voor de vraag. De vraag of ik voor de klas wilde staan, had ik nog niet gekregen. Dat zegt natuurlijk waarschijnlijk ook wel iets. Maar goed, u hebt gelijk dat het niet alleen rond de campagne mag draaien. Dat is ook niet zo. De hele campagne is eigenlijk de kroon op het werk van maatregelen die deze legislatuur uitgerold worden. Het is een beetje de kers op de taart, de gruyère op uw spaghetti. De nieuwe campagne Lesgeven is alles geven daagt mensen die het verschil willen maken uit om leraar te worden.

Er zijn twee onderdelen. Ten eerste is er de pure imagocampagne. Iedereen kan dat ondersteunen: in dit halfroond zijn we er allemaal van overtuigd dat de job van leerkracht een van de belangrijkste jobs is die in onze samenleving te vinden zijn. Dat is een van de belangrijkste opdrachten die je kunt opnemen als onderdeel van onze samenleving. Laat ons daar ook trots op zijn. Laat die mensen ook trots zijn op de job die ze doen. Dat is een onderdeel van de campagne. Een tweede onderdeel is dat men inderdaad op een heel praktische manier mensen wegwijs wil maken naar de job. Bijvoorbeeld door aan te geven dat het mogelijk is om een opleiding tot leerkracht te combineren met effectief al lesgeven en dus ook het verwerven van een inkomen. Dat is natuurlijk zeer belangrijk.

De campagne is een versterking van maatregelen die deze legislatuur worden genomen. De arbeidsvoorwaarden zijn heel wat verbeterd en er kwam meer ondersteuning in de klas. Zoals gezegd verloopt dat allemaal samen met de onderwijspartners. Ik geef een kleine greep van maatregelen die genomen zijn: beginnende leerkrachten krijgen sneller uitzicht op een vaste benoeming, er is meer aanvangsbegeleiding, zijinstromers kunnen voor een hele resem vakken tot tien jaar, en in sommige gevallen zelfs tot twintig jaar anciënniteit meenemen, leerkrachten krijgen ICT-ondersteuning, er zijn nieuwe internet- en fietsvergoedingen, extra middelen om leerkrachten vrij te stellen van administratieve en andere niet-kerntaken, enzovoort.

Bijzonder is dat de campagne Lesgeven is alles geven alleen gebruikmaakt van authentieke beelden. Het zijn echte beelden vanuit de klas, echte leerkrachten en echte leerlingen, dus geen acteurs. De spots en de advertenties zullen drie schooljaren draaien op sociale media, op televisie en zelfs in bioscoopreclames.

Ik heb nog een laatste punt. Die oproep ondersteun ik heel graag: heel de samenleving moet meewerken, bij uitstek ook dit parlement, aan een positieve

beeldvorming van de job van leerkracht. Dat zal er voornamelijk toe bijdragen dat er ook meer mensen goesting krijgen om die job te gaan doen.

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Minister, natuurlijk is een positief beeld over ons onderwijs heel belangrijk. Zoals u zegt is het een fundamentele pijler in onze samenleving. Maar naast een positief beeld en een positief imago zijn er structurele problemen die nog niet opgelost zijn. Ik denk dan aan die startende leerkrachten. Waarom voert u het lerarenplatform – waar veel populariteit voor was, wat heel belangrijk is voor startende leerkrachten voor hun werkzekerheid – niet opnieuw in in het secundair onderwijs en breidt u het niet verder uit in het basisonderwijs?

Ik heb een tweede concrete vraag voor startende leerkrachten, om bijvoorbeeld startbanen te voorzien, uurroosters van 80 procent, lesgeven aan 80 procent, zodat er voor de startende leerkrachten tijd is voor begeleiding, lesvoorbereidingen en navorming.

Een derde, heel concrete vraag, die dus uit het veld komt, is om rimpeldagen te voorzien voor leerkrachten vanaf 50 jaar, zodat het werk effectief werkbaar wordt en er minder mensen uitvallen.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, u hebt gelijk. De vele uitdagingen in ons onderwijs moeten niet alleen een zaak zijn van ons onderwijs alleen, maar eigenlijk een zaak van ons allen. U roept op om ook hier in het parlement positief te zijn en om de grootste supporter te zijn voor ons onderwijs. Zeker wie ooit voor de klas stond, moet dat kunnen doen en heel fier vertellen hoe het was om voor de klas te staan.

Maar willen we de uitdagingen en de troeven van ons onderwijs niet enkel op de voorpagina van de krant zien staan op 1 september, dan moeten we echt werk maken van een positieve, duurzame communicatie over het lerarenberoep. Wat onze fractie, de CD&V-fractie, betreft, kan die alleen maar versterkt worden met een vast gezicht, met een onderwijsambassadeur. Dat staat in het regeerakkoord. Dat stond ook in de conceptnota over de herwaardering van de leraar.

U had het over de gruyère op de spaghetti. Ik ga voor de tabasco. Dus de vraag is niet, minister, wie mijnheer Konijn is, maar wel wanneer we mogen ontdekken wie de onderwijsambassadeur wordt.

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (Vooruit): Minister, ik denk dat het toch iets te vroeg is om de kers op de taart te zetten van het beleid van uw collega-minister Weyts. Ik begrijp wel dat u hem verdedigt, maar ik vind dat absoluut nog veel te vroeg. De kers kan maar op de taart komen als het werk toch wat verder staat dan nu.

Communicatiecampagnes zijn belangrijk. Ik heb in het verleden ook al een aantal voorstellen gedaan om mensen aan te trekken en om de mentaliteit en de positiviteit over het lerarenberoep te verbeteren. Maar dergelijke campagnes zijn geen wondermiddelen. Coca-Cola is een perfect merk. Die kunnen echt wel werken met hun communicatie. Het perfecte merk in het onderwijs is er absoluut nog niet. Het is maar een deeltje van de puzzel. Het gigantische lerarentekort blijft.

Om de positiviteit en de positieve reputatie van het lerarengebeuren te kunnen bewerkstelligen, hebben we echt nood aan een langetermijnvisie wat betreft het

lerarenpact, het lerarentekort en alles errond. En dat mis ik nog altijd, minister, zelfs een stuk in de vorige legislatuur en ook nu. Mijn concrete vraag is dan ook: wanneer zal de Vlaamse Regering eindelijk eens werk maken van een ver doorgedreven debat rond het lerarenloopbaanpact op de lange termijn? (*Applaus bij Vooruit*)

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Minister, die campagne is zeker goed en het is zeker goed dat we allemaal de goesting om les te geven, verspreiden. Maar het grote probleem is natuurlijk de uitstroom van beginnende leerkrachten. Ieder jaar stromen er 3500 beginnende leerkrachten uit. Dat is het probleem. En dat kun je alleen maar verhelpen als je ook de randvoorwaarden goed maakt. Dan moet je bijvoorbeeld zorgen dat er geen tuchtproblemen zijn in de klassen en dat de werkomgeving goed is. Dan moet je iets doen aan de planlast. We hebben er ook heel veel leerlingen met bijzondere zorgnoden bij gekregen in het onderwijs waar geen financiering tegenover staat. Ook in het nieuwe Leersteundecreet staat daar geen geld tegenover. Dat is een probleem.

Je hebt nog altijd het probleem van de werkonzekerheid van de niet-vast-benoemden. Bovendien heeft minister Weyts gesproken over het bundelen van de gefragmenteerde opdrachten voor interimmers, maar ook dat is nog niet gebeurd. Natuurlijk is lesgeven alles geven, maar de leerkrachten moeten ook het gevoel hebben dat daar waardering van onze overheid tegenover staat. En dat is op dit moment nog niet het geval.

De voorzitter: Mevrouw Rutten heeft het woord.

Gwendolyn Rutten (Open Vld): Ook namens onze fractie, minister: het is hoognodig, dus het is een goede campagne. Alle beetjes kunnen wat dit betreft helpen. Maar ook namens onze fractie zou ik willen wijzen op het belang van de uitstroom. Het is belangrijk om nieuwe mensen aan te trekken, en daar doen we alle moeite voor, campagne inclusief, maar als we er al voor zouden kunnen zorgen dat de mensen die beginnen en die als leraar starten, niet zo snel opnieuw zouden vertrekken, dan was ons probleem eigenlijk opgelost. Ik denk dat dat een zaak is voor de werkgevers in dezen, minister, en dat zijn de onderwijskoepels. Dus graag ook initiatief om daarmee aan tafel te gaan. Misschien kunt u dat verduidelijken?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik denk dat iedereen het erover eens is dat het lerarentekort een van de grootste werven is waar we deze legislatuur mee te maken hebben. Dus je zou denken dat er een sterk strategisch plan komt om het probleem het hoofd te bieden, en dat dan de communicatie komt. Ik stel vast dat eerst de communicatie komt. En misschien komt er zo'n plan. Ik zou zeggen: waar wachten we op?

Minister, we kennen het probleem van de leerkrachten die te snel uitstromen, waar collega Rutten ook naar verwijst. Maar ik stel toch vast dat beginnende leerkrachten vandaag, in deze krappe arbeidsmarkt, nog altijd de uren aan elkaar moeten knutselen, in verschillende scholen moeten gaan lesgeven en met een heel onzeker statuut zitten.

Ik weet wel, ze kunnen sneller benoemd worden, maar eens je er bent moet je vaak nog een hele tijd brouilleren, zoals dat dan heet. Zeker in deze krappe arbeidsmarkt is dat geen aantrekkelijk toekomstbeeld.

Mijn vraag is: Wat gaat u doen om die starters tegemoet te komen zodat zij toch een volwaardige job kunnen hebben aan het begin van hun loopbaan?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister Diependaele, u hebt in elk geval met verve het enthousiasme al overgebracht. Collega Grosemans had dat vandaag ook graag gedaan, maar is helaas ziek.

Collega's, ik denk dat de kern van 'Lesgeven is alles geven' absoluut terecht is, maar dan moeten we ook kijken naar die zaken die in de weg staan zoals planlast, waardoor leerkrachten niet tot lesgeven komen. 'Lesgeven is alles geven', maar we moeten ook zorgen dat leerkrachten les kunnen geven. En dat is eigenlijk waarom mensen in het onderwijs stappen.

Ik hoorde hier heel veel zaken zeggen waarnaar we moeten kijken. Er is ook die praktijkschok. Je wordt opgeleid in de lerarenopleiding en je stelt dan vast dat een school helemaal anders is, dat het helemaal niet overeenkomt. Ook bij de lerarenopleidingen zit een uitdaging waarover we rond de tafel moeten gaan zitten.

De snellere benoeming is al vermeld, maar als ik de heer De Witte dan hoor zeggen dat er rimpeldagen moeten komen, wat dus wil zeggen dat mensen minder op school zijn, dan stijgt uw nood aan bijkomende mensen nog en stijgt uw tekort aan leerkrachten nog meer. Daar moet u niet naar kijken. U moet kijken naar waarom ze uitvallen. En dat is net omdat ze niet tot lesgeven komen. We moeten ervoor zorgen dat de kerntaak er opnieuw is: minder planlast, meer les.

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Ik ben ervan overtuigd dat niemand van jullie heeft geprobeerd om mij in verleiding te brengen om toezeggingen te doen op bepaalde voorstellen, maar ik denk dat er nog meer dan ruimte is in de commissie om dat samen met minister Weyts te doen. Hij zou het natuurlijk niet waarderen. Laat het volgende wel duidelijk zijn. Ik denk dat ik in het antwoord wel heb aangegeven dat er al aan heel wat zaken wordt gewerkt en dat er nog heel wat zaken in de pijplijn zitten. De onderwijsambassadeur is er daar blijkbaar één van. Dat is een concrete vraag die gesteld werd.

Nu, ik denk in alle eerlijkheid: er is geen zilveren kogel voor een oplossing voor deze problematiek. Het is inderdaad een optelsom van heel veel zaken. Het is ook een probleem dat zich over heel de arbeidsmarkt aftekent. Ik herinner me toen ik hier tien jaar geleden binnenkwam, dat we vooral bezig waren met Science, Technology, Engineering and Mathematics (STEM) en ingenieurs en dergelijke meer. Toen was ICT een groot probleem. Ondertussen is het probleem van het knelpuntberoep als een olievlek over alle beroepen heen verspreid, van poetshulp tot leerkracht, zorgverlener en kinderopvang toe, en ga zo maar door. Zowat elk beroep is ondertussen een knelpuntberoep. Dat is een uitdaging voor heel onze samenleving.

Ik denk dat in die zin, en daar voel ik ook wel de ondersteuning bij jullie, de waardering voor het leerkrachtenberoep toch bijzonder is. En dat is vooral de positieve communicatie die we daaraan moeten toevoegen. Ik ben het helemaal eens dat er heel wat maatregelen moeten worden genomen. Die worden ook genomen en er zitten nog zaken in de pijplijn. Maar de communicatie waarmee dit wordt afgerond, en die het allemaal een beetje glazuurt, is wel degelijk broodnodig. Dat is iets wat ik hierbij wilde doorgeven.

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Dank, minister, een positieve spiraal creëren, dat is de inzet. Een positief beeld is heel belangrijk, maar daarnaast zijn er structurele maatregelen nodig en die zijn er nog te weinig. De collega's hebben hier een aantal problemen opgesomd rond de grote uitstroom. Ik zou toch nog eens het belang van het lerarenplatform willen benadrukken en twee andere maatregelen die ook door het werkveld naar voren worden geschoven, die geen geld kosten of geld opbrengen.

Ik denk ten eerste aan het recht op deconnectiviteit. Dat is een duidelijk recht. Dat is waar heel veel leerkrachten over klagen, dat ze permanent beschikbaar moeten zijn. De installering van zo'n recht is het eerste. Ten tweede moeten er meer verlofstelsels zijn. Want dat is net het probleem, mijnheer Daniëls. Door het feit dat die stelsels zijn ingeperkt de laatste jaren is de werkdruk heel hoog en vallen meer mensen uit. Als je daar een beetje verstandiger mee omgaat, dan win je. Want dan zul je zieke mensen opnieuw aan de slag krijgen. *(Applaus van Lise Vandecasteele)*

– *Nadia Sminate, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Vera Jans aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over het risico op verlies van huursubsidie of huurpremie door het tijdstip van indexering van de huur

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Minister, collega's, vanuit onze Vlaamse overheid ondersteunen wij huurders in een socio-economisch kwetsbare situatie. Wij doen dat door middel van een huurpremie of een huursubsidie. Dat is geen marginaal gegeven, want elk jaar maken meer dan 30.000 alleenstaanden of gezinnen daarvan gebruik.

Die ondersteuning maakt voor heel wat van die mensen echt wel een verschil want dat kan gaan tot een bedrag van ongeveer 200 euro per maand dat kan worden benut voor het overbruggen van de huurprijs.

Om in aanmerking te komen voor die huurondersteuning moet men natuurlijk aan een aantal voorwaarden voldoen. Een van die voorwaarden is een maximale huurprijs die werkt als een plafond. Gaat je huurprijs daarover, dan vervalt je recht op zo'n huurondersteuning.

Om de huurmarkt te kunnen volgen, schroeven we die maximale huurprijzen elk jaar bij. Ook voor dit jaar is die gestegen op basis van het verschil tussen het indexcijfer van oktober 2020 en oktober 2021. Dat kwam overeen met een stijging van 3,5 procent. Het probleem is nu dat, wanneer we die berekening vandaag opnieuw zouden doen, we op bijna 8 procent zouden komen. Dat heeft sowieso al een impact op de huurprijs die de mensen moeten betalen. Maar wanneer men daardoor ook nog eens de hele ondersteuning verliest, dan komen daar echt wel problemen van.

Minister, u controleert jaarlijks of nog aan de voorwaarden voldaan is om voor die huurondersteuning in aanmerking te komen en de vrees bestaat dat er zittende huurders zijn die hun ondersteuning verliezen omdat de huur met 10, 15, 20 of 25 euro stijgt. Dat is niet alleen voor zittende huurders maar mogelijk ook voor nieuwe huurcontracten een probleem. Vandaar mijn vraag aan u, minister, wat u kunt ondernemen om te voorkomen dat huidige of nieuwe

huurders niet alleen worden geconfronteerd met een stijging van hun huurprijs maar daardoor ook nog eens hun huurpremie of huursubsidie verliezen.

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Mevrouw Jans, ik dank u voor uw vraag, die iets meer binnen mijn comfortzone ligt dan de vorige vraag. U hebt een terecht punt, dit is inderdaad een probleem. We hebben hierover contact gehad met HUURpunt. Zij hebben ons op 3 maart een signaal gegeven maar zelfs voordien was het, zodra de inflatie stijgt, een risico. Het hangt er dan van af hoelang die inflatie hoog blijft en welk effect dat heeft op de index.

Het precieze probleem zit eigenlijk bij de intertemporaliteit, dus het verschil in tijdstip waarbij de wettelijke maximumhuurprijs, waar men dus niet boven mag gaan, wordt vastgelegd op 1 januari afgaand op de indexhoogte van oktober van het jaar voordien. Alle verschillende huurcontracten hebben natuurlijk een ander moment van ingaan, dat kan in principe op 12 maanden ingaan. En het verschil daartussen zorgt ervoor dat sommige huurcontracten de laatste indexering volgen waardoor men grote verschillen krijgt. En dan is dit nog niet uitgevlakt over het hele jaar. U hebt zelf het voorbeeld gegeven van 3,5 procent, de indexatie die er is geweest. Maar wanneer men dat zou doen op 1 maart 2022, zou er worden geïndexeerd aan 7,5 procent. Dat is al een heel groot verschil.

We bekijken hoe we dit kunnen oplossen. De opties liggen op tafel. Waarschijnlijk zal een extra moment worden ingelast om ervoor te zorgen dat dit sneller wordt uitgevlakt en dat men dat risico minder loopt. Dat is een van de opties. Er zijn er nog een aantal maar hoogstwaarschijnlijk zal het die richting uitgaan. Dat is de meest gebruiksgemakkelijke oplossing. We moeten ook bekijken welke budgettaire invloed dat heeft maar we gaan er eigenlijk van uit dat dit niet zo'n zware of nagenoeg geen invloed heeft omdat men met die uitvlakking over een heel jaar zit. We zijn dit aan het bekijken, dat komt snel deze richting uit.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Minister, ik dank u van harte voor uw bijzonder duidelijk en positief antwoord. Ik ben blij te horen dat u er ook zo over denkt en dat u werkt aan een concrete oplossing. Ik zou nog een andere vraag willen stellen over die huurpremies en huursubsidies die voor heel veel mensen een belangrijk verschil maken. Het blijft toch een vreemd gegeven, vind ik, dat die huurpremie en huursubsidie eigenlijk maar bij ongeveer de helft van alle rechthebbenden terecht komt. Mensen vragen dat niet aan, de premies geraken niet tot daar. Minister, hoever staat het met studie die u hierover hebt besteld? Ik denk dat we ook hiervan op korte termijn werk moeten maken.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, ik sluit me ook graag aan bij de vragen en bezorgdheden van collega Jans. Ik heb een bijkomende vraag over de huurpremie en huursubsidie. Wanneer tijdens de uitbetaling van de huurpremie blijkt dat de woning niet conform is, wordt de uitbetaling opgeschort en wordt die pas opnieuw opgestart wanneer de woning opnieuw conform blijkt te zijn.

Nu, minister, ik vind het toch redelijk frappant dat een huurder hier eigenlijk gestraft wordt voor zaken waar men niets aan kan doen. Ik denk dat het duidelijk is dat de druk op de verhuurder moet worden gelegd, en niet op de huurder. Ik begrijp uiteraard dat het stuk in de wetgeving bedoeld is om te vermijden dat mensen die op een wachtlijst staan voor een sociale woning in handen zouden

vallen van huisjesmelkers. Andere huurders worden echter ook slachtoffer van een dergelijk beleid.

Mijn concrete bijkomende vraag is: op welke manier zult u ervoor zorgen dat huurders die recht hebben op een huurpremie die niet verliezen wanneer zich bepaalde zaken voordoen waar ze geen inspraak in hebben?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Vorige week in de commissie hebben we het gehad over de stijgende huurprijzen, en de week daarvoor hadden we ook hoorzittingen over de stijgende woningprijzen. Ik ben alvast tevreden om te horen, minister, dat u stappen zult ondernemen om de omvang van die inflatie te bekijken, en u ook de mogelijke knelpunten daarvan in kaart probeert te brengen en ook de impact probeert te onderzoeken. Toch vragen wij als fractie om enige voorzichtigheid voor eventuele ongewenste effecten en ook om geen impulsieve maatregelen te nemen. We weten ook dat er een risico bestaat dat particulieren en kleinschalige verhuurders zich terugtrekken uit de verhuurmarkt, omdat ze minder rendement kunnen krijgen.

In deze context sluit ik ook graag aan bij de bijkomende vraag van collega Jans. Het is belangrijk dat niemand uit de boot valt wat betreft de bestaande huurpremie. De middelen moeten terechtkomen bij de mensen die er recht op hebben en we moeten ook weten wat er speelt achter die 50 procent non-take-up. We weten ook dat de resultaten van de studie van het Steunpunt Wonen normaal eind deze maand zullen worden opgeleverd, ik kijk dan ook uit naar die resultaten.

De voorzitter: De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (Vooruit): Collega's, voor deze crisis was er al een crisis op de woonmarkt. Een wooncrisis die zich op de private huurmarkt afspeelt, waarbij de kwaliteit en betaalbaarheid een gigantisch probleem zijn. We vestigen daar iedere week de aandacht op, maar nu is er natuurlijk een bijkomende crisis. We zitten met een energiecrisis en ook de inflatie swingt de pan uit. Wie zijn daar de grootste slachtoffers van in Vlaanderen? Dat zijn de huurders. Door de prijsstijgingen gaan ze nu niet graag naar de supermarkt, maar ze hebben ook heel hoge energiefacturen. Ze hebben vooral geen vat op de renovatie van die woning, want dat is een zaak van de eigenaar, van de verhuurder. Zij kunnen er zelf niet voor zorgen dat ze lagere energiefacturen hebben. Het zou dan al te cynisch zijn dat zij in deze moeilijke tijden net diegenen zijn die uit de boot zouden vallen, terwijl het storm op zee is.

Wij sluiten ons graag aan bij de vraagsteller en vragen u dan ook om er alles, alles, alles aan te doen en dat ook snel te doen. Iedere maand opnieuw zien huurders een stijging. Mevrouw Jans, u sprak over 10, 15 of 20 euro, maar ik hoor verhalen van 50, 70 of 80 euro, het is geen uitzondering. Echt waar, doe iets voor die huurders, zorg voor een goed huurdersbeleid. En heel specifiek: er werd een huurcharter bepaald om verhuurders tips te geven over hoeveel ze kunnen vragen voor hun woning. Waarom koppelt u dat niet, dat eigen instrument van de Vlaamse overheid, om te bepalen hoe hoog die plafonds kunnen zijn voor de huursubsidies? Dat lijkt de Vooruitfractie nuttig, bent u bereid dat te overwegen, minister?

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, het is alleszins positief dat u die maatregel wilt herbekijken. Mensen komen vandaag in aanmerking voor een huurpremie als ze 2154 euro bruto per maand verdienen, dat is ongeveer 1400

euro. Als alleenstaande mag de huurprijs echter maximum 638 euro zijn. Ik heb het hier in het parlement nu eens vlug gegoogeld en op Immoweb, die toch eigenlijk de grootste speler is qua aanbod, zie ik dat er bijvoorbeeld in de stad Gent amper vier panden zijn onder de 638 euro, en dat het dan eigenlijk meestal over kamers gaat. In mijn eigen stad, Brugge, zie ik er twee en in Leuven vind ik er zelfs geen. Als ik de minimumprijs van 800 euro ingeef, kom ik op twee.

Dus, minister, wil ik vragen of u dat bedrag van 638 euro niet eens zou evalueren? Ik denk dat er amper nog panden ter beschikking zijn, zodat die huurpremie dan eigenlijk ook niet kan worden opgenomen.

Minister, u zegt dat dat budgettair iets kan kosten, maar u hebt vorig jaar een record aan registratieopbrengsten geïncasseerd: 3 miljard, dat is 750 miljoen euro meer dan u verwachtte. Ik denk dat u vandaag ook als minister van Wonen een tandje kunt bij steken om bij te passen.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Voorzitter, minister, zoals de collega's schetsen, is de combinatie van die stijgende energieprijzen, die zeker op de huurmarkt een gigantische impact hebben door de ondermaatse kwaliteit van de woningen, met de indexering van de huurprijzen, dramatisch voor de huurder. Er gebeuren drama's en er zullen er nog gebeuren. Ik ben zeer blij dat u aankondigt dat u dat alvast wilt overwegen. Ik zou erop willen aandringen om dat snel te doen.

Twee, we hebben een voorstel gelanceerd om naar een plafonnering van de indexatie van de huurprijzen van 2 procent te gaan. U hebt dat al van tafel geschoven, maar ik zou u willen vragen om dat toch te heroverwegen, gezien de urgentie op de woningmarkt en de impact op de meest kwetsbare groep in onze samenleving inzake wonen.

Drie, we kunnen proberen om antwoorden te geven op de crisis op korte termijn, maar er werd al op gewezen: de crisis is allang bezig. Wat zal uw versnelling zijn voor structurele antwoorden wat betreft de betaalbaarheid en de kwaliteit op de private huurmarkt?

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Het probleem zelf pakken we aan, daar komt een oplossing voor. Dat was een terechte vraag, daar heb ik op geantwoord.

De studie over de non-take-up is bijna afgerond. Dat zijn tussentijdse resultaten, maar we zijn daarmee bezig. Dat is in alle eerlijkheid iets wat me altijd verwonderd heeft. We hebben heel veel moeite gedaan om aan te geven dat dat geen factuur was, maar een brief die kan helpen. Het is een subsidie, een ondersteuning. Toch is de helft van de rechthebbenden ... Waar ligt dat aan? We zullen zien wat eruit komt.

Het probleem van de woningkwaliteit vind ik veel moeilijker. Daar moet je dezelfde redenering aanhouden. Ik begrijp ze, maar je kan ze ook omkeren. We gaan de mensen geen premie geven die dan doorvloeit naar de eigenaar die geen zorg draagt voor zijn woning. We zouden dan een subsidie geven om mensen in een slechte woning te steken. Dat is de andere kant en dat is het grote probleem. Dat wil ik niet doen. Die woning moet inderdaad voldoen aan de minimale kwaliteitsnormen. Nogmaals, die normen zijn echt minimaal, men moet geen zware inspanningen leveren om die te bereiken. Het is een opdracht die we niet alleen nemen vanuit sociale betrokkenheid bij de mensen die aan de onderkant van de private woonmarkt zitten, maar evengoed vanuit bezorgdheid om het milieu. Daar wil ik niets aan afdoen.

Er is natuurlijk wel een spanning tussen de prijs en het aanbod op die huizenmarkt. We willen dat er voldoende woningen aangeboden blijven op die huizenmarkt. Mijnheer Veys, u hebt cijfers gehoord van 50, 60, 70 euro. Dat kan twee zaken betekenen. Ofwel hebt u vrienden die een heel hoge huur betalen. Als je dat hebt met een indexatie van 3,5 of zelfs 7 procent, zit je met een heel hoge huur. Ofwel, en ik denk dat het eerder daarover gaat, zijn dat nieuwe contracten, en dat is wel juist, dat is de tweede mogelijkheid. De eigenaar sluit een lopend contract af, er komt een nieuwe huurder en hij doet er direct 100 euro bij. Dat kan hij, want het is een nieuw contract. Dat is een even groot probleem en daarmee kom ik bij de heer Vaneeckhout.

Wat u zegt, is waar het Vlaams Huurdersplatform schrik voor heeft. Dat is wat zij vrezen: dat de kwetsbare huurder het op de woningmarkt nog moeilijker krijgt. Als wij niet meer gaan indexeren, gaan heel wat eigenaars zorgen dat de huidige huurder vertrekt, en dan krijg hij de kans om een nieuw contract af te sluiten met een nog veel grotere lap erbij dan alleen maar de indexatie. Dat is natuurlijk het probleem.

Daarmee kom ik bij de spanning tussen prijs en aanbod. Iedereen wil gaan drukken op die prijs. Alle begrip daarvoor. Maar we moeten ervoor zorgen dat zeker vandaag voldoende woningen aangeboden blijven op die woningmarkt.

Daarenboven, mevrouw Van Volcem, u vraagt om de maximumprijs omhoog te trekken. Na verloop van tijd gaat iedereen zich daar dan ook op richten en dan gaan we zelf ... Het zijn allemaal oplossingen die – ik begrijp de logica erachter – er op korte termijn heel goed uitzien, maar op lange termijn organiseren we zo onze eigen miserie, want dan gaan we eigenlijk zelf nog extra druk op die woningprijzen zetten natuurlijk. Dat blijft maar doorgroeien. Het is een heel moeilijk evenwicht.

Vroeger had je op het speelplein een wip die naar twee kanten ging. Nu heb je wipplanken die naar vier of vijf kanten gaan. Dat moet men dan allemaal tegelijk in evenwicht houden. Men moet met veel meer zaken en 'ressorts' rekening houden in het speelveld.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Dank u wel, collega's, voor de steun voor deze vraag.

Voor CD&V kan het niet zijn dat mensen die het reeds moeilijk hebben, én meer huur moeten gaan betalen én dan ook nog eens de broodnodige ondersteuning gaan verliezen. Geen enkel gezin mag de hulp waar het recht op heeft, kwijtraken, en ik ben bijzonder blij te horen, minister, dat u er ook zo over denkt en op de korte termijn werk wilt maken van een oplossing. Dan hoop ik van ganser harte, samen met u en de collega's, dat geen enkel gezin of geen enkele kwetsbare huurder nodige hulp zal verliezen. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Wim Verheyden aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het grote aantal door De Lijn uitgeschreven boetes dat onbetaald blijft

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Minister, uit een schriftelijke vraag die ik u onlangs stelde, blijkt dat De Lijn in 2021 bijna drie keer zoveel administratieve boetes heeft uitgeschreven als het jaar voordien, onder andere voor overlast en zwartrijden. De waarde van die boetes komt voor 2020 overeen met niet minder

dan 1.948.665 euro en voor 2021 met 5.436.680 euro. Dat is een sterke prestatie voor de mensen die die boetes elke dag uitschrijven.

Die boetes zijn onderverdeeld in vier categorieën. Hoewel er voor alle categorieën een toename is, valt toch vooral de toename voor de categorieën zwartrijden en grijsrijden op. In 2020 werden hiervoor 13.052 boetes uitgeschreven, vorig jaar maar liefst 48.068, bijna een verviervoudiging.

De betaling van die boetes is evenwel een ander paar mouwen: De Lijn schrijft wel boetes uit, maar ze worden niet betaald. Van de boetes in 2020 werd amper 63 procent betaald, van die van vorig jaar amper 54 procent, wat ronduit om te huilen is.

Wat me echter het meeste zorgen baart, is dat de boetes voor het creëren van overlast zo slecht betaald worden. Van de 69.977 euro aan boetes voor overlast in 2020 is nog maar 38.202 euro betaald, van de 123.208 euro van vorig jaar, nog maar 55.266 euro, minder dan de helft. Dat komt neer op straffeloosheid. Die boetes voor zwart- en grijsrijden worden zo mogelijk nog minder geïnd, want er staat meer dan 2 miljoen euro aan niet-geïnde boetes open voor zwart- en grijsrijden. Daar moet toch veel strenger tegen worden opgetreden, want dit is een financiële aderlating voor De Lijn.

Welke maatregelen wilt of zult u nemen om het aantal onbetaalde boetes terug te dringen? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Dank u wel, mijnheer Verheyden, voor uw vraag. Het klopt dat er in 2021 veel meer boetes uitgeschreven zijn dan in 2020. In 2020 lag de focus vooral op de controle van de mondkemperplicht, zoals al meermaals gezegd. Nu, er zijn heel wat meer boetes uitgeschreven over die vier categorieën heen, zeker voor doorstroming en zwartrijden.

Sta me toe om heel even de procedure te schetsen. Als men een overtreding vaststelt, wordt er een proces-verbaal (pv) opgesteld. Dat wordt binnen de veertien dagen overgemaakt aan de overtreder. De overtreder heeft dan een keuze: ofwel binnen dertig dagen betalen, ofwel een verweerschrift indienen, ofwel gewoonweg niets doen. Als hij niets doet en er binnen de zestig dagen geen reactie komt, dan wordt het dossier overgemaakt aan een gerechtsdeurwaarder, die dan overgaat op een gedwongen invordering. Ik wil dat even meegeven, dat tijdsbestek, omdat dat aangeeft dat de antwoorden op uw schriftelijke vraag nog niet heel definitief zijn: boetes van november en december kunnen alsnog ingevorderd worden door de gerechtsdeurwaarder. Het kan ook zijn dat men na het indienen van een verweerschrift alsnog overgaat tot betaling.

U vraagt dan specifiek of wij nog andere maatregelen zullen nemen. Buiten het inzetten van heel wat controlepersoneel zullen wij nog meer inzetten op sensibilisering. Eenieder die het openbaar vervoer gebruikt moet weten en beseffen dat hij voor die dienstverlening moet betalen. Ik denk dat dat op zich logisch is. Ook voor andere weggebruikers die de voertuigen van De Lijn, de trams of de bussen, hinderen, worden pv's opgemaakt. De doorstroming is goed voor ruim 860.000 pv's. (N.v.d.r.: Het kabinet van minister Peeters heeft gevraagd de volgende rechtzetting aan het verslag toe te voegen: "Het gaat om ongeveer 8000 pv's ter waarde van 860.000 euro.") Die worden uiteraard ingevorderd op een soortgelijke manier. We gaan dus, kortom, over tot nog meer sensibilisering en we zullen de mensen ertoe aanzetten om over te gaan tot betaling en om het liefst van al geen asociaal gedrag te vertonen. Als er asociaal gedrag wordt vertoond, moet uiteraard die boete volgen.

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Minister, dank u voor uw antwoord. Ik had het daarjuist over vier categorieën boetes. De ene categorie wordt al beter betaald dan de andere. Maar wat blijkt nu? Dat net de boetes voor overlast en voor zwart- en grijsrijden, dat net die categorie het minst van allemaal betaald wordt. Laat ons eerlijk zijn, dat is toch ontoelaatbaar? Daarmee geeft u toch een verkeerd signaal? Het lijkt er wel op dat de plegers van die feiten ostentatief de middenvinger opsteken en gewoon voortdoen.

Laat ons ook niet vergeten dat De Lijn recent nog 30 miljoen euro aan inkomsten miste door die zwart- en grijsrijders. Neem daarbij nog de niet-geïnde boetes. Dat alles samen maakt dat De Lijn ettelijke miljoenen euro aan inkomsten door de neus geboord ziet. Dan is mijn logische vraag: hoe wilt u die quasi straffeloosheid voor het creëren van overlast en voor het zwartrijden aanpakken als de boetes niet geïnd worden? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Collega, bedankt voor de vraag en, minister, voor het antwoord. Ik weet dat De Lijn wel degelijk inspanningen levert als het gaat over de controles. Ik heb aan de minister een bijna soortgelijke vraag gesteld. Daaruit kon ik afleiden dat er bijna 178 voltijds equivalenten (vte's) als controleurs optreden op de bussen en de trams van De Lijn. Wat dat betreft, denk ik dat we weer op het niveau zitten van voor corona. Dat is een goede zaak.

Maar ik denk dat u al kunt voorspellen wat ik nu zal vragen en wat ik nu zal zeggen, minister. Het is een nagel waarop ik al maanden klop. Er wordt vastgesteld dat er veel meer wordt zwartgereden bij De Lijn doordat er verplicht achteraan moet worden opgestapt. Er is dus minder sociale controle door de chauffeur op het moment van opstappen. De reflex van de mensen is sneller: 'We zullen misschien eens een toertje overslaan. We zullen misschien eens niet betalen.' We weten allemaal dat zwartrijden asociaal is tot-en-met, dat dat De Lijn handenvol geld kost. Deze week is er opnieuw overleg daarover. Minister, daarom wil ik u vragen om toch zeker vanuit de Vlaamse Regering, vanuit de Vlaamse overheid, absoluut het punt op tafel te leggen, om het vooraan opstappen alsjeblieft weer mogelijk te maken. Het zal niet alleen het zwartrijden beperken, het zal ook De Lijn zelf miljoenen meer opbrengen.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (Vooruit): Minister, zwartrijden is onaanvaardbaar. Boetes moeten uiteraard betaald worden. 2 miljoen euro niet-geïnde boetes is voor De Lijn een belangrijke som aan inkomsten die vandaag wordt misgelopen. Inzetten op controles, zodat die inkomsten verzekerd zijn, zou te allen tijde de evidentie zelf moeten zijn.

Ik sluit mij aan bij collega Maertens: passagiers opnieuw vooraan laten opstappen zou die controle opnieuw kunnen doen toenemen. Maar dat moet wel in overleg met alle andere overheden gebeuren, zodat op de trein, de tram, de metro en de bussen dezelfde regels gelden, want anders kan de reiziger er helemaal niet meer aan uit. U ging daarover overleg hebben. Mocht er op korte termijn ook zicht zijn op het opheffen van de mondkmaskerplicht op het openbaar vervoer, zou dat misschien het ideale moment zijn om het instappen vooraan opnieuw in te voeren. Wat is daar de stand van zaken?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Voorzitter en goede collega's, de definitie van De Lijn is: 'De successen zijn voor de instelling en de problemen voor de minister.' Dat hoort zo, blijktbaar. Er zijn controleurs. Dat is één zaak. Het innen van de boetes is een heel andere zaak. Dat staat los van waar wordt opgestapt. Minister, via De Lijn moet de raad van bestuur achter de veren zitten van deurwaarders en incassobureaus, die belast zijn met de inning van die boetes.

Want ze hebben natuurlijk vijf jaar de tijd om die boetes te innen. En dus krijg je beelden van feitelijke straffeloosheid. Een dergelijke aanstelling door De Lijn als deurwaarder of als incassobureau, mag geen cadeau zijn. Daar zijn ook performantiemaatstaven aan gekoppeld. Dan moet u De Lijn achter de veren zitten. *(Applaus van Gwendolyn Rutten)*

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): We zien dat we inderdaad weer op het precoronaniveau zitten, jammer genoeg, op het vlak van het aantal boetes. Zoals bleek na een schriftelijke vraag van uw fractieleider, waren er in 2016 ook al meer dan 61.000 boetes. Toen werd ook slechts 66 procent daarvan geïnd en 33 procent dus niet. In uw persbericht zegt u dat in 2020 63 procent van de boetes geïnd werd en in 2021 slechts 54 procent. Dan stel ik me de volgende vraag. We hebben op het einde van de vorige legislatuur hier nog het decreet omtrent De Lijn gewijzigd om die hele procedure op punt te stellen, zoals de minister uitgelegd heeft. Is die procedure dan misschien toch niet te zwaar? Moet daar nog iets rond gebeuren? Of is het inderdaad zo, zoals collega Keulen zegt, dat De Lijn achter de veren gezeten moet worden om die procedure sneller toe te passen? Misschien komen ze gewoon iets te traag in gang, hoewel er die termijnen zijn. Ik begrijp niet goed waarom de inningspercentages jaar na jaar blijken te dalen.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Dank u wel, collega's, voor de bijkomende vragen. Ik herhaal voor alle duidelijkheid: van straffeloosheid is geen sprake. U hebt de cijfers gegeven van het jaar 2021. Men heeft aangegeven hoeveel boetes er in 2021 zijn uitgeschreven. Dat waren er ruim 5,4 miljoen. Ik herhaal dat diegene die een boete of een voorstel tot betaling van De Lijn ontvangt, dertig dagen tijd heeft om te betalen. Een aantal daarvan zou dus nog potentieel betaald kunnen worden. Ook na het verweerschrift zouden er nog boetes betaald kunnen worden. Alle dossiers die niet betaald zijn binnen zestig dagen en waarvoor er geen voorstel tot afbetaling of dergelijke op tafel ligt, gaan naar een gerechtsdeurwaarder. Het is dan aan de gerechtsdeurwaarder om over te gaan tot inning.

Van die 5,4 miljoen boetes werden er op dit ogenblik ruim 3 miljoen effectief betaald. Wil dat zeggen dat die andere 2 miljoen tout court niet betaald zullen worden? Neen, het is aan de gerechtsdeurwaarders om die boetes te innen. Daartoe is ook opdracht gegeven aan De Lijn. U kunt dus niet gewoon het aantal op jaarbasis uitgeschreven boetes tegenover het aantal geïnde boetes plaatsen. U moet dat ruimer bekijken. Tegelijkertijd moet ook bekeken worden hoe het zit na de inningsprocedures door de gerechtsdeurwaarders. Hiermee wilde ik dus duidelijk maken dat er geen sprake is van straffeloosheid.

Een aantal collega's stelden vragen over het zwartrijden. Inderdaad, mijnheer Maertens heeft in de commissie al meermaals een pleidooi gehouden om het zwartrijden te voorkomen en mensen opnieuw aan de voorzijde te laten opstappen. U weet dat dat allemaal samenhangt met het hele verhaal van de mondmaskerplicht. Ook mevrouw Robeyns heeft daarnaar gevraagd. Die mondmaskerplicht geldt vandaag de dag nog op alle openbare vervoersmiddelen: op de trams, op de bussen maar ook op de treinen van de federale collega's. We

hebben inderdaad altijd een pleidooi gehouden om daarvoor een uniforme regeling uit te werken. Op het laatste Overlegcomité is beslist om die mondmaskerplicht op dit ogenblik nog aan te houden. Een eventuele andere beslissing zal pas na het paasreces volgen. De reden is dat de cijfers op dit ogenblik weer in stijgende lijn gaan. Zoals u weet, moeten we, op het ogenblik dat er geen mondmaskerplicht meer is, de chauffeurs niet langer afsluiten met plexiglas. Dan kan er dus opnieuw vooraan opgestapt worden. Dat is dus de regel rond het zwartrijden. Zoals een heel aantal collega's hier hebben gezegd: of het nu zwartrijden is of een andere vorm van overlast, zoals foutgeparkeerde wagens, fysieke of verbale agressie, asociaal gedrag is tout court onaanvaardbaar. Ook hier is van straffeloosheid geen sprake.

Voor de dossiers die op dit ogenblik zijn overgemaakt aan de gerechtsdeurwaarder hopen we natuurlijk alsnog de boetes te kunnen innen. Tegelijk weet u ook – het staat allemaal uitgebreid beschreven op de website van De Lijn – dat de boetes enorm hoog zijn voor eenieder die zich schuldig maakt aan recidive. Daarom eens te meer een oproep: betaal voor de service die je krijgt, en vertoon geen asociaal gedrag.

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Dank u wel, minister, maar ondanks het feit dat u zegt dat er geen straffeloosheid is, en dat men inzet op de boetes, staan er toch nog heel veel boetes open. 63 procent van de boetes van 2020 werd betaald. Dat is toch niet niks? Ik ben tevreden dat een aantal collega's zegt dat dit een indruk geeft van straffeloosheid. Het is toch ronduit een slag in het gezicht van de mensen die zich dagelijks, onder moeilijke omstandigheden, inzetten om de boetes te innen, dat men daar veel te lang mee bezig is. Uit respect voor die teams, en uit respect voor de reizigers die zich wel correct gedragen op het openbaar vervoer, zou men zich volop moeten inzetten op het innen van die boetes.

Maar het lijkt of De Lijn daar geen oren naar heeft. Men slaapt daar blijkbaar rustig verder. Maak die mensen wakker, minister, maar die toch wakker! Zet in op het innen van die boetes, en geef nu eindelijk eens een signaal dat wie zich niet gedraagt op het openbaar vervoer daarvan de consequenties moet dragen. Wie niet horen wil moet voelen. De eerlijke reizigers, en de belastingbetaler rekenen daarop. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Marius Meremans aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de nieuwe regelgeving rond e-steps

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Minister, ik blij hier een abonnement te hebben op e-steps. Ik dacht hier met een vaart naar beneden te komen, maar dan had ik nu al met mijn 'snufferd' tegen de grond gelegen. Maar dit geheel terzijde.

Er is witte rook, in die zin dat een interfederale werkgroep met een aantal regels is gekomen voor e-steps. Er zijn een aantal zaken die wij toejuichen, en die wij ook al naar voren hadden geschoven, net als de collega's van Vooruit, trouwens: de minimumleeftijd op zestien jaar, niet op het voetpad, niet met twee op een step, en nog een aantal regels rond verlichting. Daarrond kwamen er amendementen en dergelijke in de federale commissie.

Dat is heel goed en die regelgeving komt inderdaad geen dag te vroeg. Maar we pleiten al langer voor duidelijke regels. We horen nu dat er toch weeral uitzonderingen mogelijk zijn op die leeftijd, zoals in speelzones, eventueel op de zeedijk en dergelijke. Met andere woorden: dat zorgt voor wat onduidelijkheid.

Mijn vraag aan u is: bent u ervan overtuigd dat dit akkoord en de uitwerking ervan, die hopelijk snel zal gebeuren, voor de lokale besturen zal tegemoetkomen aan de vraag naar uniformiteit en duidelijkheid, die komt vanuit Vlaanderen?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Bedankt voor uw vraag, mijnheer Meremans. Voor nieuwe vervoermiddelen moeten we uiteraard een reglementering maken, zeker als die vervoermiddelen onmiddellijk voorkomen in de statistieken van onze verkeersveiligheidscijfers. Ik ben blij dat we die samen met de andere collega's in dit land ook effectief gevonden hebben.

Wat zijn de regels? U hebt ze zelf al heel beknopt meegegeven. Men mag niet langer met die gemotoriseerde voortbewegingstoestellen op het voetpad rijden, men moet verplicht op het fietspad. Dat geldt dus voor de e-steps, maar ook andere toestellen die daaronder vallen, zoals hoverboards en dergelijke. De minimumleeftijd is vastgeklekt op zestien jaar. Het is verboden om passagiers mee te vervoeren. Er worden specifieke dropzones gecreëerd, en er zijn ook een aantal bijkomende technische eisen.

U vraagt of dat nu voldoende duidelijk is. Ik denk het wel. Ik denk dat dit voor iedereen duidelijk is. We hebben er heel wat reacties op gekregen. Natuurlijk is niet iedereen gelukkig met de regeling, zeker niet die voor de min-zestienjarigen. Hier geldt vooral het principe van de verkeersveiligheid. We weten dat er onder andere met die e-steps heel wat ongevallen gebeuren en dat niet iedereen de rijvaardigheid en de ervaring heeft om zich in het gemotoriseerd verkeer te begeven. Vandaar dat we beslist hebben dat de min-zestienjarigen hiermee niet in het openbaar verkeer mogen.

Waar mogen ze dan wel? Specifiek in een aantal zones, maar telkens gekoppeld aan stapvoets verkeer. Als het gaat over bijvoorbeeld speelstraten of zeedijken, mogen de steps door min 16-jarigen worden gebruikt, maar alleen als het gaat om stapvoets verkeer. Ik denk dat dat heel duidelijk is. Het is de bedoeling dat deze nieuwe regeling in werking treedt voor de zomer van dit jaar.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Ik heb toch de bemerking of dit niet complex wordt ten aanzien van de handhaving als je het voor bepaalde zones toelaat voor min16-jarigen. Maar je mag wel 20 kilometer per uur rijden op een zeedijk. Dat wordt dan heel leuk bij grote drukte. Ik kijk ook een beetje naar de burgemeesters van die gemeenten. In speelzones mag het dan wel. Ik vind dat niet zo goed ten aanzien van handhaving. Naar mijn aanvoelen gaat dat misschien de onduidelijkheid verhogen.

Een tweede punt is de homologatie. Gaan we regels kunnen opleggen wat betreft het materiaal, namelijk dat het materiaal degelijk is, dat de wieltjes groot genoeg zijn en dergelijke meer?

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (CD&V): Minister, nog niet zo lang geleden stonden zo goed als alle fracties op het spreekgestoelte om hun bezorgdheid te uiten over de

verkeersveiligheid, het groot aantal ongevallen in het verkeer en vooral met de e-steps. Vooral collega Meremans en ikzelf kaartten het grote aantal ongevallen met e-steps aan. Daarom wens ik u vanuit onze fractie proficiat dat u op een redelijk korte termijn een akkoord hebt kunnen sluiten met uw collega's, zowel federaal als Vlaams.

Ik had graag nog enkele puntjes uitgelicht die iets minder aan bod gekomen zijn in de media. Een probleem dat ik al verschillende keren heb aangekaart, is het kriskras parkeren van de steps op het openbaar domein. Dat zorgt voor zeer onveilige situaties voor andere weggebruikers. Het is goed dat daar duidelijkheid in komt, maar het zal vooral aan de lokale besturen zijn om een heel goed parkeerbeleid uit te stippelen.

Wat ook onderbelicht werd in de media, is de zichtbaarheid van de steps in het verkeer. Daarom is het een goede zaak dat er reflectoren op de voor- en de achterkant moeten komen en zeker ook aan de zijkanten. Dat kan alleen maar de veiligheid verhogen.

Net zoals collega Meremans stel ik mij de vraag of een uitzondering voor de minimumleeftijd van 16 jaar in woonerven, voetgangerszones en speelstraten niet voor meer onduidelijkheid zal zorgen.

De voorzitter: Mevrouw Ryheul heeft het woord.

Carmen Ryheul (Vlaams Belang): Minister, dat het gebruik van e-steps onmetelijk populair is geworden, is duidelijk. Enkele weken geleden wees ik u in mijn actuele vraag over de toename van het aantal verkeersdoden in Vlaanderen ook al op de zeer opvallende stijging van het aantal letseldoden met e-steps met een indrukwekkende 150 procent. Ik pleitte toen voor een nieuw beleid en nieuwe initiatieven. Tot nu toe was er grote rechtsonzekerheid rond het gebruik van e-steps en bij uitbreiding voor alle andere zachte mobiliteitshulpmiddelen. Wij juichen de genomen maatregelen dan ook toe en hopen dat het aantal ongevallen volgend jaar door deze nieuwe verkeersregels drastisch zal zijn afgenomen.

Maar wat ons betreft, blijft het belangrijk dat naast de preventieve acties, ook wordt gehandhaafd en dat er specifieke aandacht gaat naar de opgevoerde steps die voor een grote onveiligheid zorgen. Het zijn net die cowboys die al vanaf het begin in de fout zijn gegaan, die wellicht ook de nieuwe regels aan hun laars zullen lappen. Minister, zal er eerst worden gesensibiliseerd of zal er meteen worden beboet?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Inderdaad, bravo voor het akkoord. Vervolgens zal men het hele verhaal moeten evalueren en moet er een bereidheid zijn om bij te sturen. Dat is altijd 'ongoing business'. Het feit dat de e-steps een belangrijke factor zijn geworden in het woon-werkverkeer, betwist niemand. Dat men op basis van leeftijd in het verkeer, zeker het gemotoriseerd verkeer, al eens onderscheid maakt, is van alle tijden. Dat men de min 16-jarigen in afgeleide zones rechten geeft voor stapvoetse verplaatsingen, daar zie ik eigenlijk het probleem niet. Als je het wit-zwart doet, moet je de min 16-jarigen heel veel rechten afpakken op het vlak van de e-step. Dan is dat ook wel duidelijk, maar dan moet iedereen achteraf de moed hebben om dat te willen verdedigen.

Ik vind dit genuanceerde akkoord, met accenten op basis van leeftijd, een gezond akkoord. We moeten opnieuw evalueren en mogelijk bijsturen en vooral daarin de factor lokale autonomie laten spelen, minister. Want dat verschilt

naargelang bijvoorbeeld het landelijk Vlaanderen en bijvoorbeeld een gemeente aan de kust.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Minister, ook van de Groenfractie krijgt u felicitaties voor deze duidelijke en goede regels, met de nodige uitzonderingen. Dat mag echt wel. De contouren zijn al geschetst door de collega's.

Het kan niet verbazen dat wij u feliciteren, want u hebt dat akkoord gesloten met drie groene mobiliteitsministers. Daar kan alleen maar iets moois uitkomen.

Ik heb een specifieke vraag over de parkeerzones. Het is echt een doorn in het oog dat die steps kriskras over de stoep of zelfs op de weg, op fietspaden enzovoort, staan. In Brussel is er al vóór dit initiatief een ordonnantie gestemd die de gemeenten de mogelijkheid geeft om die parkeerzones te organiseren. Hebt u zelf ook nog decretaal werk? Hebt u zelf ook nog werk richting de gemeentebesturen? Hoe zult u hen adviseren om om te gaan met de mogelijkheid om parkeerzones te organiseren? Hoe zal dat concreet in zijn werk gaan?

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister, we zien het aantal ongevallen met e-steps inderdaad steeds maar stijgen in Vlaanderen. Strengere regels waren dan ook meer dan nodig.

In oktober vorig jaar heeft collega Joris Vandenbroucke inderdaad het initiatief genomen om drie zaken voor te stellen: een verbod voor min 16-jarigen, niet met twee op de step en niet op het voetpad.

Ik sluit mij aan bij collega Bex: ook wij zijn uiteraard blij met wat nu voorligt. We hebben dat ook vaak gevraagd. Maar we hoorden hier al dat er duidelijkheid wordt gevraagd. Het zal nodig zijn dat elke Vlaming weet waar zich aan te houden.

Minister, ik heb één vraag: hebt u een duidelijke communicatie in petto voor de Vlaamse e-stepgebruikers over die nieuwe regelgeving? Want u zegt dat die er al in de zomer komt. De mensen zullen dus echt moeten worden gesensibiliseerd over de nieuwe regels. Ik dank u.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Collega's, ik dank jullie voor de bijkomende bedenkingen en suggesties. Het is een nieuwe regelgeving en we moeten de e-stepgebruikers daar uiteraard over informeren. Natuurlijk moet het KB eerst nog worden gestemd. U weet dat dat in de federale Kamer staat te gebeuren. Alleszins hebben we met de andere collega-ministers afgesproken dat we ervoor willen zorgen dat dit nieuwe KB voor de zomer in werking treedt en dat de Wegverkeerswet wat dat betreft wordt aangepast.

Uiteraard zullen we daar uitgebreid over moeten communiceren. Maar ik wil toch iets benadrukken. Vooraleer er een akkoord was rond deze nieuwe regeling kwam iedereen hier zeggen dat het onduidelijkheid troef was en dat ik voor meer duidelijkheid moest zorgen. Wel, er is nu meer duidelijkheid en nu zegt men dat het nog niet duidelijk is, dat er te veel vragen zijn.

Als je het KB grondig analyseert, is het alleszins heel duidelijk wat er voorhanden is. De regels zijn gekend: niet met twee op één step, niet op het voetpad, tenzij het gaat om welbepaalde uitzonderingen. We hebben het vorige keer al gehoord: het gaat dan over mensen met een mobiliteitsbeperking die bijvoorbeeld in een

soort van scootmobiel zitten. Ook zij moeten wel stapvoets op het voetpad kunnen. Maar dit valt eigenlijk onder het gemotoriseerd voortbewegingstoestel. Kortom, als u het KB leest, is het wel degelijk heel duidelijk. En de min 16-jarigen mogen in principe niet, behalve in die welbepaalde zones, zoals een woonerf of een voetgangerszone, waar de snelheid al heel laag is.

Als lokale besturen toch beslissen dat in een welbepaalde voetgangerszone een e-step bijvoorbeeld niet wenselijk is, dan kunnen zij daar alsnog via hun eigen gemeentelijk reglement een bijkomende bepaling over opnemen. Want ook dat is de meerwaarde van dit Wegverkeersreglement: we kunnen heel wat nieuwe verkeersborden op de markt brengen waarbij dat symbool van dat gemotoriseerd voortbewegingstoestel, van die e-step naar voren komt.

Het gaat niet alleen over het toestel zelf, maar ook over de parkeerzones voor de e-steps.

Daar is inderdaad ook een regeling voor opgenomen. We willen niet dat de e-steps kriskras overal zonder meer op de trottoirs liggen of zelfs gewoon op de weg. Nee, we kennen allemaal het algemeen principe: men mag uiteraard geen hindernis veroorzaken met het toestel dat men op de openbare weg of op de voetpaden achterlaat. Dat is dus de eerste algemene regel. Daarnaast heeft men nu ook bijkomend de mogelijkheid om specifieke dropzones af te bakenen. Ook daar is nu een specifiek verkeersbord voor. Men kan daar dus allemaal gebruik van maken. Het zullen weer de lokale besturen zijn die door middel van de onderborden kunnen aanduiden waar de steps wel kunnen en waar de dropzones gecreëerd worden.

Ook de technische eisen zijn specifiek opgenomen in de Wegverkeerswet. Daar geldt uiteraard een soortgelijke regeling: zoals voor alle andere toestellen moet men natuurlijk voldoen aan de technische eisen vooraleer men een dergelijk toestel op de markt brengt of op de openbare weg gebruikt.

Ten slotte, wat betreft handhaving: uiteraard zullen wij in eerste instantie alles op alles zetten, op een sensibiliseringscampagne, op een informatiecampagne, zodat iedereen op de hoogte is van deze nieuwe regelgeving. Vorige week hoorde ik in de pers de reacties van heel wat ouders die inderdaad ontgoocheld waren omdat hun 14- of 12-jarige niet meer met de e-step naar school kon gaan. Nu, we hebben daar de gulden middenweg genomen en we hebben dan specifiek opnieuw het accent op die verkeersveiligheid gelegd.

Maar als het dan straks gaat over de handhaving van de nieuwe regelgeving: u weet dat dat geen bevoegdheid van Vlaanderen is. Dat is aan de lokale politie of aan de politie. Wij zullen volop inzetten op de sensibilisering, op de informatieverspreiding, maar de handhaving is uiteraard voor onze federale collega's.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Ik wil graag nog twee elementen toevoegen. Eén, het is afgesloten met ministers van Groen: fijn, toppie, er zijn een aantal regels waar we achter staan, maar ik pleit voor duidelijkheid. Het is juist mijn angst dat we nu gaan zeggen: het is vanaf 16 jaar, maar daar niet en daar niet en daar ook niet. Ik pleit voor duidelijke regels en nadien evaluatie, maar niet omgekeerd. Ik blijft daar toch wat op mijn honger zitten. Bekijkt u dat nog eens goed?

Twee – ik ben de jongste van vijf, dus ik blijf maar zeuren, ik ben rotverwend geweest –, wat betreft de fietshelm: ik ben geen voorstander van verplichting, maar ik zou er wel op willen aandringen dat we die campagne zoals in andere landen toch gaan voeren, dat we de fietshelm promoten. Dat blijft mijn vraag

toch, niet alleen voor e-steps, maar ook voor alle vervoersmiddelen. Geen verplichting, maar wel aanmoedigen.

– *Filip Dewinter, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de interministeriële conferentie van 21 maart 2022 en het asymmetrisch arbeidsmarktbeleid

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, collega's, het zijn budgettaire zeer uitdagende tijden. Vlaanderen wordt heel fors uitgedaagd. We hebben COVID-19 gehad, er is de Oekraïne-crisis, er zijn een aantal zaken die ons ook veel geld gaan kosten in het stikstofakkoord, de bouwshift. En de centen moeten ergens vandaan komen. Tegelijk zien we nog altijd – en dat is al sinds vorige legislatuur – dat bedrijven, maar ook de publieke sector, schreeuwen om personeel. Dat is een verhaal dat hier wekelijks gebracht wordt, niet alleen door mij, maar door alle collega's. In Vlaanderen zijn ongeveer 600.000 mensen inactief en zijn er 72.000 chronisch openstaande vacatures. Dat kost gigantisch veel geld aan uitkeringen en dat zijn ook heel veel gemiste kansen, omdat die vacatures niet ingevuld geraken. Dat fnuikt de groeikansen van bedrijven. Dat knaagt onze welvaart voor een stuk aan.

Op Vlaams niveau doen we veel, heel veel. We hebben onder meer de jobbonus, waar we toch miljoenen euro's in stoppen om het verschil tussen werken en niet werken groter te maken, om de laagste lonen een stukje te doen stijgen. We hebben het vorige week in de commissie nog gehad over hoe we ons controle- en sanctioneringsbeleid kunnen versterken, maar tegelijk hebben we toch allemaal de gedeelde overtuiging dat via een asymmetrisch beleid, op maat van Vlaanderen, ook de federale bevoegdheden een stukje anders moeten worden ingevuld.

U hebt daar in de regering een conceptnota over goedgekeurd. Het parlement heeft die ook ondersteund met een forse resolutie, waar toch heel wat in stond. U had ons vorige week aangekondigd dat u maandag samen zou zitten met de federale minister van Werk, minister Dermagne, om te bekijken welke zaken federaal heel specifiek op maat van Vlaanderen kunnen worden uitgevoerd, zodat we erin slagen om meer mensen aan de slag te krijgen. Mijn vraag is dan ook: hoe was uw maandag? (*Gelach*)

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega Ronse. Ik veronderstel dat u het hebt over hoe de interministeriële conferentie (IMC) op maandag was. Want ik zal u niet verblijden met een evaluatie van mijn volledige maandag.

Vorige week heb ik u een stand van zaken gegeven rond asymmetrie. En ik kan u al zeggen, collega Ronse en alle collega's in het parlement, dat er ondertussen nog een asymmetrisch dossier geregeld geraakt is, opnieuw met collega Frank Vandenbroucke, doordat het dossier – ik heb beloofd om collega Muyters opnieuw een streepje te geven vandaag – rond de RSZ-bijdragen voor sociale en beschutte werkplaatsen federaal eindelijk geharmoniseerd is. Dat is een vraag die al heel lang bij ons op tafel lag, al van in de vorige legislatuur. Dat heeft ervoor

gezorgd dat er 14 miljoen euro vrijkomt, die we nu weer kunnen investeren in plaatsen voor mensen in de sociale economie.

Dat is asymmetrie, omdat wij in Vlaanderen beslist hebben, ook in de vorige legislatuur, om het onderscheid tussen sociale en beschutte werkplaatsen op te heffen en er maatwerkbedrijven van te maken. Men heeft dat nu voor Vlaanderen geharmoniseerd. Dat was niet de vraag van de anderen. Dat is het tweede, na het dossier van de langdurig zieken, dat asymmetrisch geregeld is.

Maandag lagen, zoals ik aangekondigd heb, twee dossiers op tafel. Voor de tijdelijke werkloosheid is er een akkoord en komt collega Dermagne tegen april met een wettelijk kader naar de regering. Die afspraak is dus gemaakt. Voor het vrijwilligerswerk in het kader van de beschikbaarheid op de arbeidsmarkt moet het platform ook volledig klaar zijn tegen april, zodat ook daarvoor een wetgevend initiatief kan worden genomen.

Daarnaast, had ik u gezegd, zijn er nog twee dossiers die niet op de agenda stonden maandag, maar die wel besproken zijn. En daarbij hebben bovendien – het zal u misschien vreugdevol stemmen – de andere regio's eindelijk ook wat voorstellen op tafel gelegd, het ene al interessanter dan het andere. Het voorstel rond het vrijwilligerswerk zal wellicht kunnen worden opgelost, niet door asymmetrie, maar doordat iedereen vragende partij is. Dan hoeft je het natuurlijk niet meer asymmetrisch te regelen. Dan kun je het onmiddellijk regelen voor het hele land, wat voor mij ook goed is. Als het maar op maat is van onze wensen.

Van de voorstellen langs de andere kant van het land is er zeker eentje dat wat mij betreft niet nodig is in Vlaanderen, maar we gaan er ook grondig over bezinnen en kijken wat kan en wat niet kan voor ons. Maar het eigene van asymmetrie, collega's, is natuurlijk dat wat de ene regio vraagt, niet noodzakelijk datgene is wat de andere regio vraagt.

Tot slot is het voor mij wel positief dat er ook een tandje bij wordt gestoken in het aantal vergaderingen. Er is ook afgesproken dat het platform niet maandelijks bijeenkomt, maar dat we op veertiendaagse basis gaan werken, om zo dossier per dossier de goesting te laten stijgen.

Ik weet dat u wat ongeduldig bent. U hebt dat vorige week gezegd. Ik deel uw ongeduld, maar weet dat grote veranderingen vaak door allemaal kleine stappen gerealiseerd worden. Ik vind dat we wat dat betreft in deze legislatuur al heel wat aan het realiseren zijn.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Dank u, minister. In onze resolutie, die we hier kamerbreed hebben goedgekeurd, staan nog twee andere voorstellen die mij zeer na aan het hart liggen. Dat is ten eerste het versterken van de degressiviteit van de werkloosheidsuitkering en ten tweede het uitdoven in Vlaanderen van het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelag (SWT), dus om dat zo weinig mogelijk toe te passen.

En als het gaat over langdurig zieken, heb ik bestudeerd wat overeengekomen was. Wat ook heel expliciet in onze resolutie staat, is dat na drie maanden arbeidsongeschiktheid een team kijkt of die persoon elders of in een andere context kan werken. Als dat zo is, zou er een inspanningsverbintenis komen in Vlaanderen, om daaraan mee te werken.

Ik denk dat dat de uitstroom van onze RIZIV-trajecten enorm zou helpen en dat dat ook een heel mooie hefboom zou kunnen zijn. Mijn vraag is: die drie zaken –

ook die inspanningsverbintenis – zijn dat zaken waarvan u denkt dat die op korte termijn ook via dat asymmetrisch verhaal kunnen worden gerealiseerd?

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, u hebt het hier zelf ook al gezegd. Een asymmetrisch beleid wil zeggen dat de ene regio een andere aanpak nodig heeft dan de andere. U weet ook dat de situatie in Vlaanderen anders is dan de situatie in Wallonië. En dat vergt natuurlijk een andere aanpak, bijvoorbeeld rond activering. Ik vind het van belang dat we verder blijven inzetten rond activering en sanctionering, want wij weten – we hebben het vorige week ook in de commissie besproken – dat het eigenlijk nog sneller en beter kan. Dus is mijn concrete vraag: weet u op welke manier de Waalse Regering die activering zal aanpakken?

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): Een federale lastenverlaging van 14 miljoen euro zorgt inderdaad voor 450 extra jobs in de sociale economie. Daar zijn we uiteraard zeer blij mee, en u ook, neem ik aan, mijnheer Ronse, met dank aan minister Vandenbroucke. Maar we zijn natuurlijk in Vlaanderen bevoegd om meer te kunnen doen, ook inzake jobs in de sociale economie. Vaak gaat het om mensen die willen werken maar een grote afstand hebben tot de arbeidsmarkt en zij hebben echt dat bijkomend steuntje in de rug nodig om een job te kunnen hebben.

Mijn heel concrete vraag is de volgende. Ik weet dat u de ambitie deelt om meer mensen in de sociale economie te activeren, wanneer zult u daar ook Vlaamse extra middelen voor uittrekken?

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Dank, collega Ronse, voor de vraag en minister voor het antwoord. We hebben het er vorige week in de commissie al over gehad. We hebben toen al vastgesteld dat we van het vragenlijstje dat Vlaanderen had naar het federale niveau toe, al heel wat hebben kunnen afvinken. Ik heb begrepen dat we nog meer gaan kunnen afvinken en dat het er goed uitziet, zodat we in de toekomst nog zaken gaan kunnen afvinken. En dat is natuurlijk een goede zaak want daardoor kunnen we alleen maar onze Vlaamse arbeidsmarkt vooruit krijgen.

Ik heb wel een bekommernis en daarom stel ik ook deze vraag aan u, minister. In onze terechte vraag naar meer autonomie en vrijheid in Vlaanderen om eigen zaken asymmetrisch te kunnen doen, moeten we er natuurlijk wel over waken dat we anderen niet de kans geven om beleid te gaan voeren dat contra-productief zou werken. Ik vraag me af of erover gewaakt wordt dat we andere gewesten niet de mogelijkheid geven om vanwege eenzelfde asymmetrie wat soepeler te gaan zijn, want dat zou natuurlijk voor onze arbeidsmarkt in zijn globaliteit geen goede zaak zijn.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik denk dat we u kamerbreed kunnen feliciteren. U hebt aan de kar getrokken en geduwd en u boekt stap voor stap concrete resultaten: het activeren van langdurig zieken, extra plaatsen in de sociale economie, straks de inschrijving van tijdelijk werklozen en de opleiding ervan, de beschikbaarheid op de arbeidsmarkt. We kunnen lijstjes maken en ze ook stelselmatig afvinken. Ik doe er graag nog wat bij.

De aanpak van de knelpuntberoepen is een van de grootste uitdagingen in Vlaanderen. Opleiding en vorming zijn daarbij essentieel. Ook federaal zijn er intenties rond het organiseren van opleidingsdagen, en ook rond het behoud van uitkeringen als een werkzoekende een knelpuntberoep aanvaardt en instapt. De vraag is op welke manier daar afspraken over gemaakt worden. En kunnen we ook op dat punt nog een tandje bij steken?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Kunt u mij die vraag nog eens herhalen?

Robrecht Bothuynne (CD&V): Het gaat over de aanpak van de knelpuntberoepen en het eventueel behoud van uitkeringen zoals federaal is voorgesteld bij het aanvaarden van een knelpuntjob als werkzoekende.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ja, dank u wel, collega's. Het zijn veel vragen. Ik was nog aan het opschrijven en ik kon niet helemaal mee, maar dat is bij deze gelukt.

Eerst en vooral, collega Ronse, uw twee punten – de versterking van de regressiviteit en het uitdoven van SWT – leggen wij natuurlijk op tafel. Maar we bespreken elk dossier technisch zeer grondig om te kijken of we de anderen mee kunnen krijgen.

We doen dat als gevolg van wat collega Ongena zegt. Wanneer bijvoorbeeld het versterken van de degressiviteit enkel bij ons zou worden toegepast, kan men een situatie creëren waarbij de andere regio beslist om dat op zijn gemak te doen. Wanneer daar geen compensatie voor is of geen responsabilisering achter zit, kan men bij ons een slecht effect krijgen. Om die reden bespreken we alle dossiers grondig. We zien dat er al een dossier is waarvan de andere regio's zeggen dat zij die autonomie ook willen hebben. Ik voel heel erg dat het woord asymmetrie een beetje beladen is. De eerste keer dat we dat gebruikten, moest men daar niets van weten. Nu beginnen we te voelen dat zij daar wel in meegaan en van een aantal zaken denken dat er ook voor hen iets goeds inzit. Maar sowieso is het daarom ook van belang dat we de kans krijgen om mee te debatteren over de voorstellen die Brussel en Wallonië op tafel leggen. Wanneer men immers de teugels volledig loslaat, kan men effecten krijgen die niet goed zijn.

Collega Ronse, uw vraag over die drie maanden is heel belangrijk. Die termijn van drie maanden is technisch gezien onmogelijk. Het is vier maanden als gevolg van die aanmelding plus tien weken. We hebben dat ondervangen door de begeleiding al vanaf de eerste dag mogelijk te maken. Wanneer iemand een burn-out heeft en thuis zit maar echt niet meer terug wil gaan naar de vorige werkgever, dan kan die vanaf de eerste dag terecht bij VDAB om zich naar een andere job te laten begeleiden. Dat was vroeger helemaal anders. Er is nu geen attest meer nodig van de adviserend geneesheer, de persoon in kwestie kan het onmiddellijk doen. Zo hebben we dat euvel proberen te ondervangen.

Collega Malfroot, wat activering en sanctionering betreft, hebben we vorige week in de commissie op jullie vraag een klein debat gehouden. Daarbij heb ik de plannen uit de doeken gedaan voor VDAB. Die plannen worden samen met de werkgevers- en werknemersorganisaties ontrolld. U weet dat het sanctioneren van mensen voor mij nooit een doel op zich is. U hebt trouwens bevestigd dat dit ook voor u niet het geval is. Maar goede afspraken maken goede vrienden, wat betekent dat, wanneer mensen manifest hun afspraken niet nakomen, er consequent moet worden gesanctioneerd. Anders straft men degenen die de afspraken

wel nakomen. Wat dat betreft, zijn er Vlaamse plannen en moet men daarvoor niet op het federale niveau wachten.

De andere regeringen hebben hun eigen accenten. Ik weet dat bijvoorbeeld Wallonië heel fors inzet op opleiding. We hebben het daar ook al heel uitvoerig over gehad. Voor een aantal zaken van ons zijn zij geen vragende partij maar bijvoorbeeld voor het zelf invullen van wat vrijwilligerswerk is, wanneer men al dan niet beschikbaar is, zijn zij wel vragende partij of zijn de gedachten in evolutie. We zien dus dat er iets loskomt op die arbeidsmarkt.

Collega Gennez, het is natuurlijk moeilijk om te luisteren wanneer er met u wordt gepraat, dat begrijp ik, maar vrouwen kunnen multitasken.

We hebben effectief met minister Vandenbroucke een tweede akkoord gesloten dat asymmetrisch is. We hadden natuurlijk die middelen ook in de globale pot kunnen laten vallen maar we hebben dat niet gedaan. Onze regering heeft beslist daarmee te investeren in nieuwe arbeidsplaatsen. Er is straks ook het individueel maatwerk waarmee mensen, ook met een rugzakje, in gewone bedrijven terecht kunnen. Het gaat over begeleiding die vroeger nog niet bestond. De bedoeling is dat de doorstroom vanuit de collectieve sociale economie verbetert en dat daardoor meer mensen kunnen instromen in die collectieve sociale economie.

Collega's, we hebben trouwens 1000 klimaatjobs die we willen realiseren. De eerste 450 zijn er nu dankzij dit akkoord. Er komt ook nog een volgende fase in het akkoord over de harmonisering van de RSZ. Ik vermoed dat we daar nog een pak jobs zullen kunnen realiseren.

Collega Ongena, ik denk dat ik uw vraag heb beantwoord, namelijk dat we zeer beducht moeten zijn. Maar bijvoorbeeld voor het akkoord langdurig zieken zit er ook een responsabiliseringsmechanisme achter. Dat betekent dat wie het minder goed doet, ook minder zal worden gehonoreerd. Dat is eigenlijk een goede zaak want het is de federale overheid die onze inspanning betaalt, maar zij plukt er natuurlijk ook de vruchten van. Immers, voor iedereen die wij aan het werk kunnen helpen, moet geen uitkering meer betaald worden.

Collega Bothuyne, wat knelpuntberoepen betreft, wordt momenteel onderhandeld over een voorstel tussen de Vlaamse sociale partners. Hierover kan ik eigenlijk nog niet zoveel zeggen omdat de overlegprocedures bezig zijn. Straks moet ook overleg volgen met de Vlaamse Regering. Ik sta daar niet afkerig tegenover maar we moeten er natuurlijk wel voor zorgen dat we niet opnieuw iets uitvinden. Als we weten dat zoveel beroepen tegenwoordig een knelpuntberoep zijn, dan zou het bijna onheus zijn opnieuw een premie uit te reiken.

Ik ben er dus zelf nog niet helemaal uit, ik heb wat gemengde pro- en contra-gevoelens omtrent het voorstel. Het belangrijkste voor mij is dat we mensen zo goed mogelijk naar een job kunnen toeleiden, en we zien dat die cijfers goed zijn. Het aantal werkzoekenden daalt, het aantal vacatures stijgt en je ziet ook dat de inspanningen van VDAB, maar ook van de uitzendkantoren, er toch wel voor zorgen dat ook die groep mensen die moeilijk aan een job geraken, stelstelmatig wel in een traject aan het geraken zijn, al is dat misschien trager dan we zouden willen.

Collega's, en in het bijzonder collega Ronse, er ligt dus nog veel werk op de plank, maar die kleine stappen voorwaarts sterken mij echt in de overtuiging dat we op deze weg moeten verdergaan en dat we zo ook mogelijkheden scheppen om de bevoegdheden die we vandaag hebben in Vlaanderen, op een nog assertievere wijze uit te oefenen.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik sta hier een beetje met een dubbel gevoel. Enerzijds heb ik ongelooflijk veel sympathie, minister, voor uw enthousiasme en uw ijver om week na week een aantal zaken uit de kast te proberen halen. Ik moet ook toegeven dat u een aantal zaken uit de kast hebt gehaald, maar tegelijk is het toch schrijnend. Er zijn zaken waarover we het in dit Vlaams Parlement unaniem eens zijn: de degressiviteit van de werkloosheidsuitkeringen versterken, mensen die langdurig ziek zijn na vijf maanden een bindend inspanningstraject geven en ervoor zorgen dat we onze vacatures echt kunnen invullen.

Wij moeten bijna week na week, binnenkort om de veertien dagen, gaan bedelen bij het federale niveau, gaan opletten dat ze geen grote cowboystreken uithalen in Wallonië en Brussel die ons nog massa's geld zullen kosten, en ons eigenlijk compleet gaan plooiën voor een democratie die haaks staat op de onze, die zeer communistisch over de arbeidsmarkt denkt en alle tegenovergestelde recepten uit haar hoed tovert. Dat gaat niet meer. Er is dus maar een mogelijkheid en dat is een confederaal model, waarbij Vlaanderen, wijzelf kunnen beslissen wat goed is voor ons. Ik ben er zeker van dat onze welvaart dan een stuk meer zou toenemen dan vandaag. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Maaike De Vreese aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de uitbuiting van Oekraïense vluchtelingen

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): 24 februari 2022 staat in ons geheugen gegrift als een enorm zwarte dag. Het is de start van de Russische invasie in Oekraïne. Het is een zeer zware inbreuk tegen de soevereiniteit van de Oekraïense staat, tegen het internationale recht en een echte ramp voor de Oekraïense bevolking. Hier in het Vlaams Parlement hebben we ons al duidelijk uitgesproken tegen deze oorlog.

We zijn vandaag bijna een maand verder en het menselijke leed is onbeschrijfelijk, maar Vlaanderen en de Vlamingen zijn enorm solidair. De steden en gemeenten zijn volop gestart met het zoeken naar opvangplaatsen, onze burgers dienen zich aan als vrijwilligers en werkgevers bieden al vacatures aan bij VDAB. Heel wat sectoren zijn bereid om samen met die Oekraïners aan de slag te gaan.

Toch duiken de eerste signalen van mensenhandel en misbruik op. Er zijn zelfs al getuigenissen van economisch misbruik en seksuele uitbuiting van Oekraïense vluchtelingen. Het is ongelofelijk dat mensen munt proberen te slaan uit de kwetsbare situatie van deze Oekraïners.

Minister, we mogen niet weggijken van deze incidenten. We moeten voorkomen dat de Oekraïense vluchtelingen in een kwetsbare situatie terechtkomen en worden misbruikt, onder andere doordat ze de taal en regelgeving niet kennen. Het is belangrijk dat deze vluchtelingen onze arbeidsvoorwaarden en arbeidsregelgeving leren kennen.

Minister, wat zult u doen om vluchtelingen hierin te ondersteunen, om ze te sensibiliseren en om de strijd tegen deze uitbuiting aan te gaan?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Nu zegt u eigenlijk wat ik vorige week donderdag, naar aanleiding van een aantal vragen, ook al heb gezegd in het parlement. Ik ben

gedegouteerd door de eerste berichten die binnenkomen over mensen die het blijkbaar niet zo erg vinden om het niet nauw te nemen met de sociale rechten van mensen die hier aankomen uit een oorlogssituatie.

VDAB is ook in volle actie. Ik geef u 4 punten mee. Ten eerste, u weet dat sinds vorige week op de website van VDAB de pagina 'Werkplek vrij?' beschikbaar is. Ik kan u melden dat er in 1 week tijd 1500 aanmeldingen zijn van werkgevers via de formele en correcte weg om mensen aan een job te helpen. Dat is een zeer zeer goed cijfer in 1 week.

Twee, sinds vandaag is er een instructiefilmpje en een pagina voor Oekraïners zelf. We hebben een filmpje gemaakt in het Oekraïens waarin uitgelegd wordt hoe je op een goede manier aan de slag kunt als je wilt werken, en over de service die zal worden verleend bij VDAB in samenwerking met het Agentschap Integratie en Inburgering. Het is erop gericht dat mensen begrijpen wat van hen verwacht wordt. Dat is een zeer zeer goede zaak.

Drie, het overleg is ook van belang. Ik heb volgende week maandag een rondetafelgesprek met de werkgevers en werknemers plus een aantal grote sectoren waar veel plekken vrij zijn. Het is van belang dat de sector de bedrijven informeert over de aanpak van mensen die uit een oorlogssituatie komen. Niet iedereen is in staat om te werken. Het zijn veelal vrouwen met kinderen. Men wil op de gevaren en de bijzondere zorgpunten wijzen. Dat is ook van belang.

Vier, er zijn nog geen aanmeldingen bij VDAB omdat de mensen eerst naar het OCMW gaan. Daar worden ze gescreend en het OCMW volgt een drietrapsaanpak. Heb je een trauma? Dan krijg je traumabegeleiding. Is er taalbegeleiding nodig? Dan wordt die gegeven. Ben je toch capabel om te werken? Dan wordt er gematcht via VDAB. Die cascade loopt goed, het is dezelfde als mensen die inburgeren bij ons. Men heeft al wat ervaring.

Tot slot, u vraagt naar controles. Ik heb aan de regering om tien extra inspecteurs gevraagd, ik hoop dat zij daarop ingaat. Federaal zal men dat ook doen. Ik heb een brief geschreven aan minister Dermagne en hem maandag op de interministeriële conferentie (IMC) gevraagd om de handen in elkaar te slaan. Ik heb beperkte bevoegdheden wat controles betreft, maar er mag geen dag verloren gaan om misbruiken snel aan te pakken en voorbeeldstellend te werken.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Minister, we moeten inderdaad alles uit de kast halen om fel op te treden tegen dit soort misbruiken. Ik weet natuurlijk ook dat de bevoegdheden zeer versnipperd liggen. Dat betekent niet dat we onze verantwoordelijkheid niet moeten nemen vanuit Vlaanderen.

De krachten moeten inderdaad gebundeld worden. Dat kan via gecoördineerde acties, controles van alle inspectiediensten, sensibilisering en informatie naar de Oekraïners zelf, maar ook naar alle burgers, Vlamingen, naar uw diensten, naar de inspectiediensten en naar VDAB, want zij komen in contact met de vluchtelingen.

Op mijn vraag werd door minister Somers ook een meldpunt opgericht waar vluchtelingen, Oekraïners en Vlamingen terecht kunnen met bepaalde klachten. Het is natuurlijk belangrijk dat de informatie doorstroomt en dat de klachten serieus worden genomen, en dat ze ook doorstromen naar uw diensten, de arbeidsinspectie enzovoort. Minister, gaat u daarover in overleg met minister Somers zodat deze klachten zeker en vast goed worden opgevolgd?

De voorzitter: De heer Vanryckeghem heeft het woord.

Kurt Vanryckeghem (CD&V): Voorzitter, minister, u hebt in uw communicatie altijd benadrukt dat de vluchtelingen uit Oekraïne hier eerst even op adem kunnen komen. Het zijn mensen die niet naar hier komen wegens de arbeidsopportuniteiten, maar omdat ze hun thuis noodgedwongen moesten ontvluchten. Nu duiken inderdaad de eerste berichten over uitbuiting op. Ik wil eerst duidelijk stellen dat het uiterst verwerpelijk is dat er van de personen in deze kwetsbare situatie misbruik gemaakt wordt. U bent daarover zeer terecht gedegouteerd.

U hebt ook een landingspagina ontwikkeld waar werkgevers vacatures kunnen plaatsen die Oekraïners kunnen invullen. Zijn er plannen om werkgevers en werknemers tijdens de eerste fase van tewerkstelling te ondersteunen?

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Voorzitter, minister, uiteraard sluit ik me helemaal aan bij de woorden van afschuw die we alleen maar kunnen hebben voor mensen die misbruik maken van de schrijnende situatie waarin heel veel van die vluchtelingen vandaag verkeren. We kunnen dat op geen enkele manier tolereren. We kunnen die mensen alleen maar streng bestraffen.

Maar om ze bestraffen, moet je het natuurlijk ontdekken, en daarvoor heb je inspectie nodig. Het is daarom een goede zaak dat de federale en regionale regeringen de handen in elkaar slaan en hebben aangegeven dat ze de inspectiediensten gaan versterken en ook gaan aanmanen om meer inspecties uit te voeren.

Daarover heb ik wel nog een specifieke vraag, minister. We weten dat de Vlaamse sociale inspectie vaak gerichte controles uitvoert. De vraag is of er al een richtlijn is uitgevaardigd over zulke gerichte controles met betrekking tot deze problematiek. Meer bepaald, zijn er bepaalde sectoren die prioritair zijn aangeduid als zijnde 'daar moet je waakzaam zijn'?

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): Misbruik maken van mensen op de vlucht is ongeveer het laagste wat je kunt doen. Daarom is het goed dat alle overheden samenwerken om misbruik te voorkomen en, indien het toch gebeurt, streng te bestraffen. Op het federale niveau heeft Vooruit gepleit voor een tasforce Mensenhandel, om heel kort op de bal te kunnen spelen. We hopen dat uw collega-minister van Binnenlands Beleid daarop kan ingaan.

Op het Vlaamse niveau moeten we inderdaad proactief inspecteren, meer dan vandaag het geval is. We waren er hier met zijn allen heel erg verbolgen over toen we vernamen dat mensen in de pakjesindustrie en de platformeconomie onder onze neus werden uitgebuit. U gaf toen aan, minister, dat u de Vlaamse sociale inspectie zou versterken. Hoe is dat ondertussen gelopen? Hoeveel versterking hebt u ondertussen al kunnen realiseren? (*Applaus bij Vooruit*)

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel voor de interessante aanvullingen, collega's. Ik denk dat we het er hier kamerbreed over eens zijn: er is alleen maar afschuw voor het misbruiken van mensen die voor een oorlog op de vlucht zijn en hier aan de slag willen gaan. Als je die mensen dan ook nog eens op incorrecte wijze aanpakt, dan vraagt dat om strenge sancties en een strenge veroordeling.

Collega De Vreese, de bevoegdheden zijn inderdaad versnipperd, ik ben het daarmee eens. U had het over het meldpunt. Uiteraard is daar overleg over met collega Somers en worden alle klachten ernstig genomen. Net daarom is Jeroen

Windey aangesteld als coördinator. Hij moet heel snel kunnen dispatchen om te vermijden dat er muren ontstaan tussen administraties. Net om alle risico's op dat vlak uit te sluiten, wordt er samengewerkt.

Collega Vanryckeghem, maandag heb ik, zoals gezegd, een rondetafelgesprek met werkgevers en werknemers. Op de landingspagina van VDAB wordt nu al verwezen naar taalondersteuning die bedrijven kunnen krijgen als ze iemand uit Oekraïne tewerkstellen. Logistiek is er al heel wat en maandag zullen we met werkgevers en werknemers kijken wat er nog extra nodig kan zijn.

Collega Ongena, de inspectiediensten werken uiteraard zeer nauw met elkaar samen. Dat is mijn expliciete vraag en ook de reden waarom ik collega Dermagne aangeschreven heb. U weet dat er een gecoördineerde inspectieaanpak is binnen de schoot van de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD). Ik heb ook gevraagd dat Vlaanderen daar deel van zou uitmaken, net om de prioritaire sectoren te kunnen aanduiden. Alleen, nu komen de mensen aan, eerst moeten ze een dak boven hun hoofd krijgen en pas daarna kijken we wat de mogelijkheden op het vlak van werk zijn. Ondertussen worden de inspectieprioriteiten bepaald, maar de afspraak is wel dat we dat samen gaan doen.

Collega Gennez, wat de taskforce Mensenhandel betreft: als die er komt, ga ik ervan uit dat er medewerking zal zijn. Ik vind het trouwens ook op dat vlak nuttig dat Vlaanderen en de federale overheid samenwerken. Deze oorlog verdraagt eigenlijk heel weinig kritiek wederzijds. Aan mijn collega's in de Vlaamse Regering heb ik gezegd dat ik de inspectiediensten op heel korte termijn met tien personeelsleden wil uitbreiden, ook in het licht van de uitdagingen waar we voor staan, maar ook in de wetenschap – onderschat dat niet – dat mijn bevoegdheden beperkt zijn. U had het over een heel aantal zaken waar ik eigenlijk weinig impact op heb; ik ben bevoegd voor alles wat een Vlaamse bevoegdheid is, maar heel veel zaken liggen op het federale niveau. Dat neemt natuurlijk niet weg dat samenwerken en signalen uitsturen ervoor kunnen zorgen dat er efficiënter geïnspecteerd kan worden.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Collega's, de mensen die hier aankomen, zijn gevlucht voor het meest gruwelijke oorlogsgeweld. Ze hebben hun huis, hun vrienden en familie, hun ganse hebben en houden moeten achterlaten.

Het is dan ook ronduit walgelijk, het is afschuwelijk dat er dan mensen klaarstaan om van die situatie misbruik te maken. Solidariteit en betrokkenheid zijn in de eerste plaats onvoorwaardelijk. Daar mag absoluut geen tegenprestatie of zelfverrijking tegenover staan.

Collega's, we zullen dus moeten samenwerken. We zullen de krachten moeten bundelen. Het is een taak voor ons allen, voor elke Vlaming. Als samenleving zullen we de ogen moeten openhouden, om samen te strijden tegen mensenhandel, tegen elke vorm van misbruik of uitbuiting. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ONTWERP VAN DECREET tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs – 1122 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): Wij zullen ons onthouden op dit ontwerp van decreet, maar niet omdat we geen voorstander zouden zijn van formules van duaal leren, wel integendeel. Leren én op school én op de werkplek zou gemotiveerde studenten moeten opleveren. Wij geloven daar ook zeer sterk in. Maar als je kijkt naar waar het duale leren eerst is ingevoerd, in het secundair onderwijs, waar het nu toch al een aantal jaren in voege is, zie je dat slechts 1,5 procent van de leerlingen in het tso en bso echt een duale opleiding kunnen volgen. Heel veel stakeholders geven aan dat dit waarschijnlijk te maken heeft met een gebrek aan extra investeringen om die duale opleidingen een vliegende start te geven. Als we nu onder dezelfde omstandigheden duaal leren in het volwassenenonderwijs zullen invoeren, dreigt ook dat een zeer trage start te worden. Wij denken dat als je een nieuwe vorm van leren echt wilt ondersteunen, je daar ook financieel in moet investeren.

Een tweede element dat we hebben bekritiseerd, is de idee dat er op dit moment geen leervergoeding tegenover die opleidingen van duaal leren in het volwassenenonderwijs staat. Wij vinden dat niet correct. De minister heeft aangegeven dat men dat wel wil onderzoeken, maar wij zijn natuurlijk eerder vragende partij voor één vogel in de hand in plaats van tien in de lucht.

Vandaar: dit is een goede aanzet, duaal leren verdient zijn plek, ook in het volwassenenonderwijs, maar zonder extra financiering riskeert dit niet de gewenste switch te genereren.

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Ook wij zullen ons onthouden bij dit ontwerp van decreet.

Collega's, ook voor ons is duaal leren zeer belangrijk. Praktijk en theorie koppelen, kansen geven aan jongeren die nog geen diploma konden behalen, zowel in het onderwijs als op de arbeidsmarkt, wij zijn voor die principes, maar er zijn drie redenen waarom wij hebben beslist om ons te onthouden.

De eerste reden is gelijkaardig aan wat mijn collega van Vooruit zonet heeft gezegd. Het is geen succes geworden in het secundair onderwijs. Er worden vele miljoenen euro's aan gespendeerd, maar de resultaten van de deelnemers zijn pover. Wij vragen ons dus af of het gewone uitbreiden van het systeem naar het volwassenenonderwijs zonder de structurele problemen in het secundair onderwijs aan te pakken een goed idee is.

Ten tweede zijn wij ook bezorgd dat het een gemakkelijke manier zou zijn om goedkope werkkrachten in te zetten en om knelpuntberoepen snel in te vullen. De opleiding van de cursisten moet in het teken van de cursist zelf staan, van

zijn interesses en capaciteiten. De garanties daarvoor zijn in het ontwerp van decreet afwezig.

Een derde heel belangrijke opmerking werd ook al aangehaald door de vakbonden: de opbouw van sociale zekerheidsrechten moet gegarandeerd worden, ook voor cursisten.

De voorzitter: Mevrouw Claes en de heer Daniëls hebben het woord. Ze houden een duo-optreden.

Allessia Claes (N-VA): We gaan inderdaad duaal optreden. Tijdens de vorige legislatuur heeft de N-VA-fractie hier blijkbaar ook duaal haar tussenkomst gehouden. Het gaat om een perfecte combinatie van onderwijs en werk. Daarom staan we hier met zijn tweeën.

Collega's, met het duaal leren in het volwassenenonderwijs zet de Vlaamse Regering een stap verder om het duaal leren verder te verankeren in Vlaanderen. Het duaal leren is natuurlijk geen nobele onbekende. Succesverhalen in Duitsland en Oostenrijk gaven inspiratie om het oude systeem van het leercontract over een andere boeg te gooien.

Koen Daniëls (N-VA): Inderdaad, collega's, en dat komt doordat leren niet alleen op de schoolbanken gebeurt. Dat is de sterkte van het duaal leren in het secundair onderwijs en dat is de reden waarom we dat nu ook in het volwassenenonderwijs willen invoeren: niet alleen leren op school maar ook op de werkplek. Tijdens de vorige legislatuur hebben minister Muyters en minister Crevits dit ingevoerd. Zij hebben hier toen samen gestaan. Helaas kan minister Weyts dit fantastisch evenement hier nu niet meemaken. De kern is wel dat leren ook door volwassenen in het volwassenenonderwijs niet alleen in het centrum gebeurt maar ook op de werkplek.

Allessia Claes (N-VA): Leren doen we al lang niet meer enkel en alleen op de schoolbanken. Mensen met praktische ervaring hebben natuurlijk een streepje voor. In praktisch alle vacatures wordt ook gevraagd om ervaring. Collega's, theoretische kennis is een begin, maar door de toepassing in de praktijk kun je natuurlijk het verschil maken. Het duaal leren speelt daar verder op in en moet de meerwaarde van de combinatie tussen leren en werken ook verder beklemtonen. We kennen allemaal de uitdaging in Vlaanderen: er is een gebrek aan een leercultuur. We moeten dat leren net stimuleren en activeren. Want slechts minder dan 10 procent van de Vlamingen schoolt zich actief bij. De Vlaamse Regering en de experts van het relancecomité waren het er volmondig over eens dat de uitdaging bestaat uit opleiden, opleiden, opleiden. Dat kunnen we alleen maar doen door iedereen ervan te overtuigen om zich zowel formeel als informeel actief bij te scholen. Daardoor kunnen de mensen hun positie op de arbeidsmarkt ook versterken.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, ik hoor hier de opmerking dat duaal leren in het secundair onderwijs nog niet het succes is waarop we gehoopt hadden. Ik denk dat dat juist is. Maar, collega's, dat komt ook doordat het nog weinig bekend is. Als een volwassene zich wil omscholen en iets wil gaan doen, lijkt de gedachte om de hele tijd op de schoolbanken te zitten me minder aantrekkelijk dan de gedachte om een bijkomende kwalificatie te halen door zowel op de schoolbanken van een CVO te zitten als in de praktijk te kunnen leren. Zoals we in de commissie ook gezegd hebben, minister, is het dus ook belangrijk dat die initiatieven aan de toekomstige studenten uitgelegd worden. Want ik denk dat we nu ook een nieuwe bron van toekomstige cursisten in het volwassenenonderwijs kunnen aanboren. Het volwassenenonderwijs snakt, door de coronacrisis, naar het aantrekken van extra mensen. Ik denk dat dit een opportuniteit is voor het volwassenenonderwijs om nieuwe mensen aan te trekken om op die manier ook

die leercultuur, waarover mijn collega het hier had, te versterken maar ook om op een andere manier te leren.

Allessia Claes (N-VA): Het duaal leren vormt ook een opportuniteit voor onze bedrijven. Het kan een opstap zijn om in te zetten op levenslang leren, om zich blijvend bij te scholen, maar het kan ook de banden met het onderwijs versterken. Hier ligt de sleutel ook bij de ondernemingen om mensen op te leiden voor een bepaalde job. Zeker in de huidige omstandigheden, in een knelpunt-economie, kan het alvast een waardevol element zijn om mensen aan te werven.

Ten slotte sta ik nog stil bij een aantal uitdagingen van het duaal leren. Het aantal leerlingen moet omhoog. Vaak zitten we nog met het oude imago van het leercontract. Ik denk dat we het duaal leren nu echt moeten gaan beschouwen als een volwaardige leerweg. Het voorliggend ontwerp van decreet creëert alvast nieuwe mogelijkheden om die leerlingen aan te werven en ook om het aanbod uit te breiden. Er moeten ook voldoende plaatsen zijn bij de bedrijven. Dat kan alleen maar als we die bedrijven overtuigen van de meerwaarde van het duaal leren.

Ik heb nog een bijkomende vraag. Die goede praktijken uit Duitsland en Oostenrijk zijn vooral gericht op grote ondernemingen. Wij zijn vooral een kmo-land. Is het huidige kader voldoende aangepast? Zijn de voorwaarden ook haalbaar voor kmo's?

Koen Daniëls (N-VA): Dan komen we bij een punt dat soms ook als kritiek naar voren komt en een terechte bekommernis is: de begeleiding van de cursisten op de werkvloer. Ik denk dat we daar ook in de praktijk, collega's, moeten kijken naar de mogelijkheden. Als je tegen werkgevers zegt dat ze eerst twee jaar cursus zouden moeten volgen om dat te mogen doen, dan gaat er niemand op intekenen.

Ik doe langs deze weg ook een oproep aan de sectoren, om samen mee te kijken hoe die cursisten op een goede manier kunnen begeleid worden op de werkvloer. Dat is een sterkte die we met de bedrijven en met het onderwijs kunnen gebruiken. Het onderwijs wordt regelmatig gezien als een vlakke loopbaan. Ik wil hierbij ook bij leerkrachten, bij lesgevers, het enthousiasme voor het volwassenenonderwijs opwekken, en de mogelijkheden ervan laten zien. Duaal leren is ook voor hen een kans om hun loopbaan open te trekken. Het is een kans om op werkplaatsen te komen, om samen met die werkplaatsen aan de slag te gaan, om buiten de klasruimtes uit te breken en naar de realiteit te stappen.

Allessia Claes (N-VA): Als laatste element is er nog de leervergoeding, minister. Dat blijft voor veel leerlingen een belangrijk element binnen de opleiding. Ook binnen het kader van het duaal leren zijn er nog heel wat mogelijkheden. Ik denk dat het goed is om dit nauwlettend in het oog te houden, om de mogelijke verdringingseffecten uit te sluiten. Dank u wel.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, de warme oproep die wij hier samen doen, is om duaal leren te omarmen. Ja, er zijn nog vragen, ja, er zijn hier en daar nog aandachtspunten, absoluut. Minister Crevits en minister Weyts, we rekenen erop dat jullie daar de vinger aan de pols houden. Maar laat ons niet alle problemen op een hoop gooien en zeggen dat we nog moeten wachten. Laat ons ermee beginnen en gaandeweg bijsturen, in het belang van de centra voor volwassenenonderwijs, in het belang van de ondernemingen, en in het belang van onze volwassenen, in het kader van levenslang leren. Bedankt voor uw instemming. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Minister, collega's, de Vlaams Belang-fractie is al van in het begin voorstander van duaal leren. Dankzij duaal leren kunnen leerlingen en cursisten heel snel ondervinden of een bepaald beroep al dan niet bij hen past. We vinden het dan ook een goede zaak dat vanaf september duaal leren ook mogelijk wordt in het volwassenenonderwijs.

In de verenigde commissies voor Onderwijs en Economie heb ik de voorbije maanden gewezen op de opportuniteiten die duaal leren kan bieden, niet alleen bij leerlingen in het secundair onderwijs, maar ook bij volwassenen. Bepaalde types leerlingen of cursisten, maar ook studenten in het hoger onderwijs, zijn zeker en vast gebaat bij het leren op de werkvloer.

Vanuit het Vlaams Belang vinden we het goed dat, voor de duidelijkheid, zoveel mogelijk principes en regels rond duaal leren uit het secundair onderwijs doorgetrokken worden naar de regelgeving voor het volwassenenonderwijs. Hopelijk kan op die manier van duaal leren een herkenbaar merk gemaakt worden.

Ik heb in de commissie ook verschillende keren gewezen op de mogelijke risico's rond de groenpluk. Dat zal misschien minder het geval zijn in het volwassenenonderwijs, maar er is toch een zeker risico ten aanzien van het tweedekansonderwijs. Ik hoop dan ook dat dit zeker in de gaten zal worden gehouden.

Wat we alleszins positief vinden in het decreet, is dat in een duaal traject het centrum voor volwassenenonderwijs (CVO) en de ondernemingen erop toekijken dat de duale opleidingen voldoende bedrijfsoverschrijdend zullen worden ingevuld. Daardoor kan de arbeidspositie van de cursisten zoveel mogelijk versterkt worden op de lange termijn. Wat het Vlaams Belang betreft, mogen duale opleidingen zeker niet verworden tot veredelde interne bedrijfsopleidingen. Daarom moet ook hier groenpluk vermeden worden, zodanig dat de cursisten hun opleidingen wel degelijk volledig afwerken.

We hadden wat bezorgdheden in verband met een mogelijk verdringingseffect bij leerlingen duaal leren uit het secundair onderwijs indien zou blijken dat er een te groot verschil zou bestaan op het vlak van de leervergoeding. Maar ik zag nu dat dit in positieve zin werd geregeld via het voorlopig uitvoeringsbesluit. Ik hoop alleszins dat het project duaal leren in het volwassenenonderwijs een betere start zal kennen dan in het secundair onderwijs. Daar bleek dat de opstart vrij moeizaam verliep en dat de duale opleidingen nog niet echt een succes zijn. Daarom zal ook voor het volwassenenonderwijs een goede promotie en bekendmaking van duaal leren, en een doorverwijzing van cursisten via instanties zoals VDAB, zeker noodzakelijk zijn.

Collega's, om een kwaliteitsvolle opstart van duaal leren in het volwassenenonderwijs mogelijk te maken, pleiten verschillende stakeholders ervoor om meer budget vrij te maken. In de memorie van toelichting staat dan wel dat de financiering van de duale opleidingen voldoende gegarandeerd is door de extra kwalificatiebonussen voor leerlingen die een certificaat halen en de verwachting dat cursisten in duale opleidingen vaak extra zullen wegen in de financieringspunten. Maar de centra voor volwassenenonderwijs (CVO) kennen de hoogte van de middelen nog niet. Veel CVO's zullen de middelen die ze kunnen putten uit de Edusprongmiddelen eerder strategisch willen inzetten in andere initiatieven waar recent decretaal meer ruimte voor is gemaakt, zoals cursussen die volledig online verlopen of ter compensatie van coronaverliezen. Het is dan ook bijzonder jammer dat de regering niet ingaat op deze bezorgdheid van het werkveld en hiertoe geen extra budget voorziet zodat een kwaliteitsvolle opstart gegarandeerd kan worden. Als hierdoor de opstart van de duale opleidingen maar beperkt zou zijn, is dat echt een gemiste kans voor de verdere ontwikkeling van het volwassenenonderwijs en het duaal leren.

Minister, ik heb tot slot nog een vraag betreffende het toezicht op de toepassing van dit ontwerp van decreet en de kwaliteit van de opleidingen. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de Vlaamse Sociale Inspectie en de onderwijsinspectie, wat logisch is wegens het duale karakter. In hoeverre kunnen deze instanties ook input geven in zaken die in strikte zin niet hun terrein zijn? Kan de onderwijsinspectie bijvoorbeeld ook zaken aanhalen die niet of minder goed verlopen inzake het leren van de arbeidscomponenten? Hier had ik graag nog een antwoord op gekregen.

Het Vlaams Belang wil het duaal leren alleszins alle kansen geven en daarom zullen we dit ontwerp van decreet straks goedkeuren.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Er bestaan vandaag in Vlaanderen al vormen van werkplekleren. Dat is goed. Maar nog beter is dat vandaag een duidelijk decretaal kader voor duale opleidingen in het volwassenenonderwijs wordt geschapen. Groen wil dat alle kansen geven, hoewel we nog een aantal vragen hebben.

Eerst wil ik nog even duidelijk maken dat het gaat om een beroepsopleiding die volwassenen kunnen volgen zowel op de schoolbanken als op de werkplek. Op zich is dat een heel goede zaak, vooral omdat voor het eerst werk en leren op zo'n structurele manier samenwerken. Hopelijk is het de motor voor levenslang leren. Er wordt een vergoeding voorzien waarbij de modaliteiten meer en meer duidelijk worden. Vlaanderen is een kmo-land en blijkbaar is het zo dat het mogelijk is om werkplekleren te doen in verschillende bedrijven, niet tegelijkertijd maar na elkaar. Het kan zijn dat een kmo wel iemand nodig heeft voor een aantal weken om bepaalde technieken duidelijk te maken of te leren, maar misschien niet voor een heel jaar of voor twee jaar. Dan kunnen cursisten sequentieel van bedrijf veranderen. Het is een heel goede zaak dat dat in het ontwerp van decreet wordt voorzien.

We hebben daarbij een aantal vragen. Ik ga niet alle vragen stellen die we in de commissie hebben gesteld, maar misschien toch twee. De eerste vraag gaat over het verdringingseffect. Zoals bekend bestaat in het secundair onderwijs ook een vorm van duaal leren maar is er geen vergoeding voorzien. In het volwassenenonderwijs is dat wel zo. We moeten vermijden dat jongeren wachten tot ze achttien zijn om aan werkplekleren of duaal leren te gaan doen. Ze gaan dan tussen hun vijftiende en hun achttiende misschien zorgen dat ze geen diploma halen in functie van de vergoeding daarna. Dat zou een heel jammere zaak zijn. Hoe zult u daaraan tegemoetkomen?

De tweede vraag is misschien meer fundamenteel. Het is een vraag rond het kiezen van de opleidingen. Vandaag worden er duale trajecten ontwikkeld en dan wordt er op zoek gegaan naar cursisten en werkplekken om deze opleidingen mee vorm te geven. Het zou beter zijn als men zou kijken vanuit de lokale behoeften. Waar er behoefte aan is, zal allicht anders zijn in West-Vlaanderen dan in Limburg of Antwerpen. Vandaaruit kan men zoeken naar leerwerkplekken en zo de opleiding vormgeven. Het is me niet helemaal duidelijk of het in dit ontwerp van decreet op die manier is opgebouwd of niet. Indien niet, zou ik willen vragen aan de minister om via uitvoeringsbesluiten of omzendbrieven wel op deze manier te werk te gaan.

Je zou kunnen zeggen dat het glas halfvol of halfleeg is. Al bij al is het glas deze keer voor ons halfvol en daarom zullen we dit ontwerp van decreet ook steunen.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Collega's, heel veel bedrijven vinden moeilijk goed opgeleid personeel. En omgekeerd zijn er nog altijd heel veel mensen die de schoolbanken hebben verlaten zonder diploma. Met dit ontwerp van decreet geven we alvast die mensen nu de kans om alsnog hun diploma te halen. We doen dat door hen meteen ook op de werkvloer in te schakelen. Daarom is dit ontwerp van decreet voor ons een goede zaak. Het decreet voor het duaal leren in het volwassenenonderwijs is prima. Ten eerste, voor die mensen zelf, die nu toch nog een diploma kunnen halen. En ten tweede, voor bedrijven die nu via duaal leren extra kansen zullen krijgen om geschikt personeel te vinden.

Er zijn ook andere positieve elementen. Door het feit dat we het duaal leren nu ook uitbreiden richting het volwassenenonderwijs en door samen te werken met bedrijven zorgen we er natuurlijk ook voor dat de opleiding meteen ook goed aansluit op de praktijk, waarbij machines en knowhow meteen kunnen worden gedeeld tussen het bedrijfsleven en de onderwijswereld.

En je stimuleert bedrijven zelf ook om werk te maken van hun leercultuur. In tijden waarin we altijd de mond vol hebben van opleidingen moeten we ervoor zorgen dat bedrijven zelf voldoende inspanningen doen om hun werknemers voldoende op te leiden.

En ten slotte, het is al door collega's gezegd, denken ook wij dat het voor duaal leren op zich een goede zaak kan zijn. Het imago van duaal leren in het secundair onderwijs staat wat onder druk. En wij geloven dat de uitbreiding naar het volwassenenonderwijs misschien een turbo kan zijn voor het duaal leren in het secundair onderwijs.

Kortom, ik zal u niet langer in spanning houden: onze fractie zal dit ontwerp van decreet mee goedkeuren. We hopen verder dat er ook werk wordt gemaakt van de derde trap van de drietrapsraket, namelijk duaal leren in het hoger onderwijs. *(Applaus van Stephanie D'Hose)*

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Het zal geen verrassing zijn dat ook onze fractie, de CD&V-fractie, een overtuigende 'ja' zal brengen. Ik mag hier met één stem spreken, want collega Bothuyne liet mij toe om het woord te nemen. We zullen dus geen duet brengen. Maar, minister, ik zou graag gaan voor een triootje. *(Gelach)*

En hiermee wil ik misschien wel de aandacht trekken, maar dit ontwerp van decreet verdient dan ook wel wat aandacht.

Waarom ga ik voor een triootje? Ten eerste, omdat we kansen geven aan de cursisten. We brengen hen leergoesting bij. Goesting en triootjes, misschien is de link wat te ... *(Opmerkingen)*

Nee, is het goed? Minister, het is echt belangrijk dat we werken aan die leergoesting. En met dit ontwerp van decreet komen we daaraan tegemoet. Want we proberen een nieuwe wending te geven aan de carrière van heel wat mensen.

En vooral – en dat is altijd belangrijk geweest voor onze fractie – zullen mensen wanneer ze bijleren, een diploma kunnen halen, die onderwijskwalificatie kunnen halen. Zo kan men op een duurzame manier terecht komen in de samenleving en op de arbeidsmarkt.

Ten tweede, het is een ontwerp van decreet dat kansen biedt voor onze onderwijsinstellingen, het volwassenenonderwijs. Want zo kan men op een eigentijdse manier opleidingen aanbieden die heel nauw aansluiten bij de arbeidsmarkt.

Binnen Edusprong is er een regioscan gemaakt waarbij er aandacht wordt gegeven aan de noden in de regio. Ik vermoed dat dit ook wordt meegenomen, waardoor men op een duale manier opleidingen kan aanbieden.

Ten derde, het derde punt van het triootje is dat dit kansen biedt aan onze samenleving, aan de arbeidsmarkt. In tijden van arbeidskrapte moeten we er alles aan doen om mensen op te leiden. Minister, met wat promotie voor het levenslang leren en een duidelijke 'ja' vanuit CD&V moeten we alle kansen geven aan dit ontwerp van decreet.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik ben bijzonder verheugd, toch over de meeste tussenkomsten. Eerst en vooral collega Vandromme, triootjes en CD&V, dat is fris en fruitig. Het is eens iets anders.

Collega's van de N-VA, ik heb net beslist om ook in het deeltijds kunstonderwijs (dco) duaal leren in te voeren. U kunt dan misschien samen een cursus dramatisch declameren volgen. Het was al goed, maar het kan natuurlijk altijd beter. Goed gedaan.

Collega's, dit is een bijzonder interessant en goed decreet, wat mij betreft, en waar onze administraties Werk en Onderwijs met zeer veel enthousiasme aan gewerkt hebben en waarbij we duaal leren in het volwassenenonderwijs ook willen invoeren. Er zijn hier een aantal vragen gesteld die ik zo goed en zo kwaad als mogelijk zal beantwoorden.

Collega Gennez, ik heb toevallig gisteren samen met collega Weyts alle mensen van het partnerschap duaal leren ontmoet. Zij hebben ook hun engagement en hun steun voor duaal leren zonder uitzondering uitgesproken. Wat betreft uw opmerking over het financiële was ik wat verrast omdat er alleen maar betalende overeenkomsten zijn. Ondertussen is het besluit van de Vlaamse Regering (BVR) al in eerste lezing goedgekeurd. Dat is dus ook opgelost. Als u daar nog vragen over hebt, dan laat u me dat maar weten.

Collega De Witte, ik wil iedereen overtuigen om dit goed te keuren, maar die coronacrisis heeft een enorme impact gehad. We spreken hier over een decreet dat drie jaar oud is – over het gewoon duaal leren natuurlijk – waarvan twee coronajaren. U kunt niet verwachten dat we nu al zulke sprongen maken. We zien wel dat duaal leren een stapje voorwaarts zet. Ondanks corona zijn er meer leerlingen. Dat is een goede zaak.

Wat het volwassenenonderwijs betreft, wordt de opbouw van sociale rechten gegarandeerd. Dat is natuurlijk afhankelijk van het statuut en de intensiteit waarmee mensen op de werkvloer zijn. Ik vind dat een goede zaak. Ik hoop dat daarmee ook een stuk barrière weg is bij jullie.

Wat de bekendheid betreft, hebben wij net na de krokusvakantie een communicatiecampagne gelanceerd, maar dat gaat dan over het gewoon duaal leren in 220 scholen secundair onderwijs. We zullen dat ook in het volwassenenonderwijs doen, maar dat zal natuurlijk ook stapsgewijs moeten groeien. Ik vind de leerweg bijzonder interessant, omdat het ook mensen die al een job hebben, kan stimuleren om via duaal leren een extra of een ander diploma te behalen en onmiddellijk aan de slag te gaan. Zeker in tijden van arbeidskrapte kan dat heel interessante jobswitches opleveren.

Collega's, er zijn meer plaatsen en erkenningen binnen duaal leren dan leerlingen, dus we zouden sowieso voldoende capaciteit moeten hebben, maar ook hier is het Vlaams partnerschap aan zet.

Collega Daniëls, niemand moet twee jaar een cursus volgen voor begeleiding in duaal leren. We hebben mentoropleidingen die de sectoren ook al organiseren. Enfin, ik ondersteun absoluut ook uw pleidooi voor lerende organisaties. Dat is absoluut correct.

Collega Slagmulder, als je geen duaal systeem hebt, dan is het risico, mijns inziens, op groenpluk groter. Nu heb je een tripartiete overeenkomst in het belang van de leerlingen om een opleiding ook effectief af te ronden. Duaal leren is trouwens niet nieuw voor het volwassenenonderwijs. We hebben al heel wat geïnvesteerd, ook in proefprojecten via het Europees Sociaal Fonds (ESF). We hebben dus wel wat ervaring.

Dan kom ik aan de vraag over de inspecties. Collega's, die worden gezamenlijk uitgevoerd. De Sociale Inspectie neemt uiteraard de lead op de werkplek, terwijl de Onderwijsinspectie instaat voor het onderwijsgedeelte. Mensen kunnen elkaar wederzijds input geven. Het is een gezamenlijk leertraject, maar ze gaan het ook samen doen, om te vermijden dat je twee inspecties in één bedrijf of in één school krijgt. Dat is niet de bedoeling.

Collega Danen, wat betreft de regionale behoeften: in eerste instantie is het belangrijk dat we zicht krijgen op wat de CVO's gaan inrichten. Het zou ideaal zijn als ze samen met de bedrijven in de buurt kijken naar wat hun noden zijn en dan die opleidingen inrichten. Zo krijg je zeer interessante mogelijkheden waarbij – het is eigenlijk een driehoeksverhouding – je een instelling hebt die het aanbiedt, een bedrijf dat een plaats heeft en een leerling die geïnteresseerd is om met de twee samen te werken. Sowieso is het ideaal dat je geen textielopleiding gaat inrichten als er totaal geen vraag is. Ik ga ervan uit dat men ook regionale connecties zal maken.

CVO's zijn uiteraard geen eilanden. Ze hebben vaak ook eigen netwerken of structuren daarboven en ook veel contacten met bedrijven en sectoren. Dat is een heel goede zaak.

Ik vind dit dus een bijzonder belangrijk ontwerp van decreet, collega's, ook en niet het minst om duaal leren ook in het secundair onderwijs te stimuleren. Men heeft ons vroeger altijd gezegd dat als je van duaal leren in het secundair onderwijs iets positiefs wilt maken, je moet zorgen dat het ook op andere niveaus bestaat. En volwassenenonderwijs is daartoe een eerste stap. Het zal ook bij de volwassenen wat bekender worden, wat maakt dat leerlingen in het secundair onderwijs misschien ook rapper de keuze zullen kunnen maken.

Collega Ongena, van u had ik geen vragen gehoord, maar wel een warme stimulans. U hebt mij echt van ongelooflijk veel stress verlost door uw steun toe te zeggen aan dit ontwerp van decreet.

Ik had gehoopt dat het hier een unanieme goedkeuring zou worden, maar goed. Wat baten kaars en bril enzovoort enzovoort. In elk geval bedankt aan zij die het ontwerp van decreet wel steunen. En ik hoop op het engagement van eenieder om in de uitvoering ervan het duaal leren in het volwassenenonderwijs zeer warm aan te bevelen.

Collega Weyts zit, zoals jullie weten, in quarantaine na zijn onderwijsuitstap. Dat is voor de hele top van het onderwijsveld het geval, heb ik begrepen. Maar ook namens hem dank voor uw steun. En omdat ik hier nu toch zit, wil ik ook mijn zeer gemotiveerde raadgever Joris Philips bedanken voor de grote input die hij in dat ontwerp van decreet gegeven heeft. Hij zal zeer gelukkig zijn, mocht u hem nu ook een klein applausje geven. Dank u wel. *(Applaus bij de meerderheid en bij Groen)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1122/3)

– *Artikel 1 tot en met 40 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid

– 1123 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid.

De algemene bespreking is geopend.

De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): Collega's, het decreet betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid (W&I-decreet) is hier wellicht niet zo breed gekend in het parlement, maar in hoofdzaak regelt dat de instellingen die vervat zitten in de beleidsdomeinen van innovatie en het wetenschappelijk onderzoek. Als je het leest, lijkt het vooral een technisch ontwerp van decreet, maar het is wel een ontwerp van decreet dat een zeer belangrijke bijdrage zal leveren aan de ambitie die we hier hebben om volop in te zetten op een CO₂-arme en circulaire economie.

Ik wil gewoon drie zaken aanstippen, minister, in dit ontwerp van decreet. Ten eerste: het nieuwe hoofdstuk dat is toegevoegd over het beleidskader voor het transitieprogramma van de Vlaamse basisindustrie. Dat komt ook voort uit het Vlaamse regeerakkoord. Het legt een basis voor een planmatige aanpak tot 2050. Met deze klimaatsprong wordt een belangrijke en vernieuwende stap gezet. Er worden altijd veel intenties en afspraken gemaakt over het klimaatbeleid, maar met dit initiatief wordt er effectief in een decretale verankering voorzien. Ook alle adviezen van op het terrein, van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) en de Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO), waren terecht positief daarover.

Een tweede punt is de opname van EnergyVille in het ontwerp van decreet. Dat is een onderzoekssamenwerking tussen de KU Leuven, de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO), imec en de Universiteit Hasselt op het vlak van duurzame energie en energiesystemen. Het feit dat die ook structureel wordt verankerd in het ontwerp van decreet, zorgt er ook voor dat zij een structurele financiering krijgen en dat met hen ook een convenant moet worden afgesloten. Dat is ook een zeer belangrijke stap.

En dan ten derde een wellicht kleinere stap, maar ook belangrijk: in het FWO wordt het mogelijk gemaakt om in de raad van bestuur een vertegenwoordiger uit de socialprofitsector aan te duiden als een onafhankelijke bestuurder.

Dat was een vraag van de raad van bestuur en er wordt nu aan tegemoet gekomen. Er werden dus drie dingen uitgelicht, maar het is toch zeer belangrijk dat dit ontwerp van decreet hier vandaag wordt goedgekeurd. Met onze fractie zullen we dat natuurlijk ondersteunen.

De voorzitter: Mevrouw Sleurs heeft het woord.

Elke Sleurs (N-VA): Ik spreek ook in naam van collega Gryffroy die verontschuldigd is vandaag.

Zoals collega De Roo al zei is het voorliggende ontwerp van decreet eerder een technisch decreet. Het bevat een aantal aspecten, namelijk een decretale verandering van het Moonshot-programma, een structurele financiering van EnergyVille via een convenant, het vormgeven van de Vlaamse wetenschappelijke instellingen en een aantal operationele aanpassingen voor de werking van VITO.

Dit decreet past dus inderdaad binnen een ruimer kader. In het Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) is het versterken van onderzoek en ontwikkeling (O&O) op het vlak van energie en klimaat een belangrijke uitdaging. O&O gaat snel, we kunnen de mogelijkheden van de komende jaren vandaag nog niet voorspellen. We zijn ook optimistisch over de innovatieve ontwikkelingen en het vernuft van onze wetenschappers. We moeten het dus ook alle kansen kunnen geven. Technieken zullen alsmaar verbeteren, performanter en efficiënter worden. Dit vergt een overheid die voluit gaat voor innovatie.

In het regeerakkoord werd afgesproken om het Moonshotprogramma decretaal te verankeren en daarmee geven we aan het programma een duurzame en dus ook een zekere basis. De Vlaamse overheid heeft de ambitie om daarvoor jaarlijks 20 miljoen euro uit te trekken. De horizon moet voldoende ver liggen en dat vergt natuurlijk een planning en financiering op de lange termijn.

De omslag naar een klimaatneutrale maatschappij is een enorme uitdaging voor Vlaanderen. Dat weten we allemaal. De energie-intensieve industrie heeft koolstof nodig. De klimaatinspanningen moeten samengaan met aandacht voor de economische groei, maar ook voor de concurrentiekracht van de ondernemingen en de impact op de samenleving. Zo moeten we ervoor zorgen dat energie-intensieve bedrijven in Vlaanderen competitief kunnen blijven. De ondernemingen zorgen immers voor toegevoegde waarde, jobs en welvaart. Vandaar moeten we ook op een andere en slimmere manier omgaan met koolstof, voor een CO₂-neutrale industrie. Dat kan via een meer efficiënte inzet van koolstof alsook via innovatieve toepassingen voor de opvang, transport en opslag van CO₂. Dat, collega's, is de essentie van het Moonshotprogramma. Het geeft ondernemingen en kennisinstellingen de kans om innovaties versneld te ontwikkelen en te vermarkten.

Dan wil ik het hebben over een tweede punt. EnergyVille is de onderzoeks-samenwerking, zoals collega De Roo ook al gezegd heeft, tussen KU Leuven, VITO, imec en Universiteit Hasselt voor duurzame energie en intelligente energiesystemen, in het bijzonder voor de steden.

Tot slot, moet de introductie van het begrip 'Vlaamse wetenschappelijke instellingen' bijdragen tot de herkenbaarheid van zes Vlaamse instellingen als volwaardige wetenschappelijke partners.

Kortom, dit ontwerp van decreet rijkt instrumenten aan om beter gebruik te maken van ons innovatiepotentieel. Want de oplossing van het klimaatprobleem

zal in de eerste plaats komen van meer kennis en betere technologie en innovatie. Dit ontwerp van decreet draagt daar zeker toe bij. (*Applaus bij N-VA*)

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dit is, zoals collega De Roo en collega Sleurs aangeduid hebben, een zeer belangrijk ontwerp van decreet. Ik wil nog één sprongetje maken. Vanaf nu zal elke toekomstige Vlaamse Regering een plan moeten voorleggen waarbij er gekeken wordt hoe onze energie en basisindustrie die weg naar de klimaatneutraliteit verder kunnen zetten. Dat kan ook de onafhankelijkheid van andere regio's een stuk groter maken. Dankzij dit ontwerp van decreet kunnen we ook een zeer belangrijke bijdrage leveren in die onafhankelijkheid. Onderschat niet wat het kan betekenen in onze kamerbrede wens om klimaatneutraliteit voor de basisindustrie te bereiken tegen 2050.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1123/2)

– *Artikel 1 tot en met 32 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

MOTIE van Hannes Anaf, Hannelore Goeman en Freya Van den Bossche tot uitoefening van het recht van onderzoek naar de wantoestanden in de kinderopvang

– **1176 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2**

Samenstelling en benaming van de onderzoekscommissie

De voorzitter: Dames en heren, op woensdag 16 maart 2022 heeft het Vlaams Parlement besloten tot uitoefening van zijn recht van onderzoek naar de wantoestanden in de kinderopvang.

Het Uitgebreid Bureau stelt voor de onderzoekscommissie samen te stellen uit vijftien vaste leden. De PVDA kan desgewenst een toegevoegd lid aanwijzen.

Als benaming stelt het Uitgebreid Bureau "Onderzoekscommissie naar de veiligheid in de kinderopvang" voor.

Vraagt hierover iemand het woord? (*Neen*)

Wij stemmen nu bij zitten en opstaan over het voorstel van het Uitgebreid Bureau.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel van het Uitgebreid Bureau is aangenomen.

De lijst met de door de fracties voorgedragen kandidaten werd op de banken rondgedeeld.

Vraagt iemand daaromtrent het woord? (*Neen*)

Aangezien het aantal kandidaten overeenstemt met het aantal toe te wijzen plaatsen, verklaar ik verkozen tot vast lid van de Onderzoekscommissie naar de veiligheid in de kinderopvang:

de heer Koen Daniëls, mevrouw Kathleen Krekels, de heer Lorin Parys, mevrouw Annabel Tavernier en mevrouw Tine van der Vloet voor de N-VA-fractie,

de heer Immanuel De Reuse, mevrouw Ilse Malfroot en mevrouw Suzy Wouters voor de VB-fractie,

mevrouw Maaike De Rudder en mevrouw Katrien Schryvers voor de CD&V-fractie,

mevrouw Freya Saeys en de heer Maurits Vande Reyde voor de Open Vld-fractie,

mevrouw Celia Groothedde en de heer Björn Rzoska voor de Groenfractie en

de heer Hannes Anaf voor de Vooruitfractie.

Voor de PVDA-fractie heeft mevrouw Lise Vandecasteele zitting als toegevoegd lid.

**ONTWERP VAN DECREET tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs
– 1122 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

93 leden hebben ja geantwoord;

14 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid
– 1123 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 2

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
93 leden hebben ja geantwoord;
14 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

103 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
91 leden hebben ja geantwoord;
12 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 30 maart 2022 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 17.31 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Johan Deckmyn, Inez De Coninck, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Filip Dewinter, Kim De Witte, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Celia Groothedde, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, Rita Moors, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Nadia Sminate, Els Sterckx, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Wilfried Vandaele, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Orry Van de Wauwer, Kris Van Dijck, Loes Vandromme, Jeremie Vaneckhout, Bart Van Hulle, Karl Vanlouwe, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Kurt Vanryckeghem, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters, Hilâl Yalçın.

Afwezig met kennisgeving

Andries Gryffroy, Joris Nachtergaele, Joke Schauvliege: ambtsverplichtingen;

Chris Steenwegen: familieverplichtingen;

Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Jean-Jacques De Gucht, Tom De Meester, Hannelore Goeman, Karolien Grosemans, An Moerenhout, Freya Perdaens, Sarah Smeyers, Annabel Tavernier, Maurits Vande Reyde: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Sihame El Kaouakibi

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Els Ampe, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Celia Groothedde, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Bert Maertens, Ilse

Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, Rita Moors, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Leo Pieters, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Nadia Sminate, Els Sterckx, Emmily Talpe, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Brecht Warnez, Suzy Wouters, Hilâl Yalçin

ONTHOUDINGEN:

Hannes Anaf, Kurt De Loor, Kim De Witte, Caroline Gennez, Annick Lambrecht, Els Robeyns, Conner Rousseau, Katia Segers, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Maxim Veys

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Els Ampe, Hannes Anaf, Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Kurt De Loor, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Nadia Sminate, Els Sterckx, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters, Hilâl Yalçin

ONTHOUDINGEN:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Imade Annouri, Stijn Bex, Johan Danen, Ann De Martelaer, Kim De Witte, Celia Groothedde, Elisabeth Meuleman, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Tine Van den Brande, Lise Vandecasteele, Jeremie Vaneckhout